

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravl. prejemam mesečno . . 1.—80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 20 v
 za dva- in večkrat . . . 15.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna pettivrsta po 40 vln.
 Izhaja vsak dan, izveniš ne delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 183.

Cesar pohvali dnjesterske junake. - Rusi svoje napade razširili. - Cadorna napoveduje novo ofenzivo.

Procvit katoliške stvari na Ogrskem.

Budimpešta bo v najbližnjih dneh pozorišče cele vrste katoliških manifestacij, ki se bodo sicer gibale na različnih popriščih javnega in verskega življenja, a vse bo prevevala ena skupna temeljna misel: misel o vodilni misli katoličanstva na Ogrskem po vojni. Kako zelo se je ta misel tekom vojne okrepila tudi v najširših ljudskih slojih, v vrstah bojevnikov na fronti in v ozadju, kaže najbolje naslednje dejstvo: Dočim je jelo celokupno društveno življenje na Ogrskem vsled vojne pojemat tako po številu članov kakor tudi v moralnem in gmotnem oziru, ima pa ljudsko društvo za katoliško Ogrsko danes več članov nego jih je imelo pred vojno, in dohodki katoliškega tiskovnega društva za Ogrsko so danes višji nego pred vojno. Največji literarni zavod v deželi — Družba sv. Štefana, ki uživa tudi v avstrijskih katoliških krogih najboljši sloves, cvete in prospeva v neoslabilni moči, in sicer tako zelo, da se je njena znanstvena sekcija pred malo meseci — torej sredi vojnega hrupa! — izpremenila v Akademijo sv. Štefana. Akademija šteje že danes med svoje člane take katoliške osebnosti, katerih imen ob katoliških akcijah pred vojno ni bilo srečati ali pa le skrajno redko. »Biti katolišk« se je pač smatralo pred vojno kot oviro v javnem življenju — danes pa se bližamo položaju, ko se bo tudi na Ogrskem reklo: Katoliško je trumf!

Ta teden se zbera na posvetovanje ogrski škofje; na dnevnem redu bodo važna vprašanja o katoliški bodočnosti Ogrske: poglavitno verskega življenja od šole pa do vseh razvojnih stopenj življenja; vprašanje o skrbi za katoličane na vzhodu, ki pač v prvi vrsti pritiče ogrskim katoličanom; vojno skrbstvo, na katerem je katoliška cerkev v največji meri udeležena; končno pač tudi vprašanje o avtonomiji katoličanov, katere ustanovitve je neobhodno potrebna. — Potem pride občni zbor svetoštevanske družbe z otvoritvenim govorom kardinala kneza in primasa dr. Csernocha, in isti dan prva javna seja svetoštevanske akademije s predavanjem grofa Apponyja o krščanskem ljudskem naziranju in znanstvu. Tudi budimpeštanski katoliški klub in deželna zveza katoliških društev bodeta imela ta teden svoja občna zbora. In vse te priredbe imajo, kakor že rečeno, eno temeljno misel: misel, da je katoličanstvo najmočnejša opora Ogrske. Mo je že pred vojno, po vojni bo še v večji meri. Saj danes lahko vsak, ki ima oči, da gleda, vidi, da je vojna uničujoče vplivala na vse razdiralne državi in družbi sovražne akcije, nasprotno je pa okrepila pozitivne, državo in družbo vzdržujoče moči.

Iz seje deželnega odbora kranjskega. dne 22. marca 1916.

Navzoči:

Deželni glavar dr. Ivan Šusteršič in deželni odborniki Oton Maria baron Apfalter, dr. Evgen Lampe, dr. Vladislav Pegan, dr. Karl Triller in dr. Ivan Zajec.

Deželni glavar konstatira, da je deželni odbor po dolgem času zopet polnoštevilno zbran, otvori sejo in poroča: Dne 16. marca je preminul Andrej baron Winkler, bivši deželni predsednik na Kranjskem. (Vsi navzoči v znak sožalja vstanejo.)

Umrl je v Gradcu, kjer je bival po izbruhu laške vojske kot begunec ožje goriške domovine.

Baron Winkler je bil od 18. marca 1880. do 22. oktobra 1892., tedaj skozi več kot 12 let kranjski deželni predsednik. Z iskreno hvaležnostjo in najvišjim spoštovanjem se spominja kranjska dežela njegovega vzornega delovanja. Winkler je prinesel v državno upravo naše dežele duh ljubezni do dežele in njene prebivalstva. Winkler je razumel kranjsko ljudstvo in spoznal njega krasne vrline, ki so se sedaj, v svetovni vojski, razkrile celemu svetu v nepresežnem junaštvu in kristalno čistemu patriotizmu.

Winkler je deloval v sporazumu z ljudstvom spoštoval je njega čustva, ljubljene materni jezik, domače šege in navade, njega legitimna stremjenja, v kojih svobodnem kretanju je videl oporo državne misli.

Winkler ni videl smotra državne uprave v gospodstvu, temveč v modrem vodstvu javnih zadev v korist državi in ljudstvu. Zato se je pokojni baron Winkler iskreno priljubil ljudstvu, postal je pravi domačin v naši deželi, ki je pristrčno žalovala, ko je odstopil od svojega mesta, in ki danes globoko žaluje ob njegovi gomili.

Čast spominu Andreja Winklerja. Lahka mu bodi zemlja!

Deželni glavar končno predlaga:

»V časten spomin pok. Andreja barona Winklerja, ki si je kot deželni predsednik stekel nevenljive zasluge za kranjsko deželo in odzivajoč se blagim intencijam pokojnika, daruje kranjska dežela, namesto venca za njegov grob, svoto 1000 K (tisoč kron) za vojnoskrbstvene namene.

Svota se izroči c. kr. deželnemu predsedstvu.

Ta predlog je bil soglasno sprejet.

Kranjski deželni banki se začasno prideli deželni računski revident Ivan Mikuš. Odvetniški kandidat dr. Gvidon Zbašnjik se imenuje bančnim koncipistom v deželni banki in provizorni lastnosti s pravicami in dolžnostmi VII. plačilnega razreda deželnih uradnikov.

Zagotovitev porabljanja krme in paše v letu 1916.

Vsled ukaza poljedelskega ministrstva v sporazumu z ministrstvom za notranje stvari in pravosodje z dne 23. februarja 1916. l., drž. zak. št. 53 veljajo določila ministrskega ukaza z dne 6. maja 1915. l., drž. zak. št. 111 o zagotovitvi porabljanja krme in paše z nekaterimi neznatnimi izpremembami tudi za leto 1916.

Ta ukaz ima upoštevanje za l. 1916 določene izpremembe, naslednje besedilo:

§ 1.

V letu 1916 je vsak zemljiški lastnik dolžan vse svoje travnike, pašnike in planine pripraviti tako, da služijo pridobivanju krme ali da se pase na njih kmetijska živina.

§ 2.

Na podstavi ministrstvenega ukaza z dne 5. avgusta 1914. l. (drž. zak. št. 200) postavljene komisije za pridelke morajo v okolišju, za katerega so postavljene, skrbeti za to, da se pravočasno in popolnoma pridobi krma in da se pase kmetijska koristna živina.

V ta namen je komisijam za pridelke zlasti naloženo:

1. Dognati tiste travnike, pašnike in planine, za katere je treba pomoči za njihovo redno porabljanje, ker so njihovi posestniki (obdelovalci) pozvani na vojaško službovanje, ali zaradi drugačnih ovir, ki jih je povzročila vojna, ter poskrbeti za pomoč;

2. Dognati tista zemljišča travnikov, pašnikov in planin, ki se kljub njihovi pripravnosti doslej sploh niso porabljala ali se niso zadostno porabljala za pridobivanje krme ali pašo kmetijske koristne živine.

§ 3.

Politično okrajno oblastvo mora po prejemu tega seznamka nemudoma pozvati lastnike v § 2, št. 2, imenovanih zemljišč, naj najdalje do 15. junija 1916 dokažejo, da so sami že zadosti ukrenili, da se zagotovi pridobivanje krme, ali paša za kmetijsko koristno živino, oboje v polni v kraju običajni izmeri, bodisi v lastnem obratu ali s tem, da se prepuste ti užitki drugim.

Ako se ta dokaz ne poda v zgoraj določenem roku, more politično okrajno oblastvo vsa ne popolnoma izkoriščena zemljišča za krmo in za dejansko potrebo potrebne površine pašnikov in planin prepustiti za obdelovanje in izrabljanje občin, v kateri so zemljišča, ali kaki drugi občin, v kateri primanjkuje zemljišč za krmo ali pašnike, oziroma se na njeno lego in na njeno potrebo.

§ 4.

Ako občina obdeluje odkazana zemljišča, ima pravico uporabljati obstoječe poti, in ako je treba, narediti nove. Nadalje more ukreniti vse, kar je potrebno, da se zagotovi uživanje, zlasti narediti ograje, napajališča, stanišča in enake navadne naprave.

§ 5.

Ko neha užitek, mora občina odkazana zemljišča brez odloga postaviti v njihov prejšnji stan.

§ 6.

Donos iz uživanja odkazanih zemljišč se steka v občinsko blagajnico.

Lastnik nima pravice do plačila. Pravica do odškodnine zoper občino mu gre le za take škode, ki niso združene z rednim obdelovanjem prepustjenih zemljišč.

§ 7.

Zoper naredbe političnega okrajnega oblastva, ukrenjene ob izvrševanju tega ukaza, ni pripustna pritožba na višjo stopnjo, razen v kazenskih primerih.

§ 8.

Kdor ravna zoper predpis tega ukaza ali zoper predpis zaukaza, ki ga je na njegovi podstavi izdalo politično okrajno oblastvo, tega kaznuje to oblastvo na denarju do 1000 K ali z zapornikom do 1 meseca.

§ 9.

Predpisi veljajoči na podstavi tega ukaza za lastnika, se zmislo primerno uporabljajo tudi na zakupnika, uživalca in druge stvarne upravičence.

§ 10.

Organi gozdnotehniške službe politične uprave ter v tistih deželah, kjer so agrarna oblastva, organi agrarskih oblastev so dolžni podpirati politična okrajna oblastva, komisije za pridelke in občine v izvrševanju nalog, ki so jim naložene s tem ukazom.

§ 11.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Odlikovanja.

Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 47. pp. Hugon Grigkar. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: stotnik gen. štaba Gustav Hrašovec pri 1. armad. poveljstvu; črnovoj. asist. zdravnik dr. Alfred Šerko pri polj. havb. div. št. 1/4; poročnik 87. pp. Alojzij Mičič; poročnik 7. pp. dr. Aleksander Karp; nadporočnik 27. dom. p. Herman Mauer; črnovoj. asist. zdravnik dr. Jurij Pavlinec pri pion. stot. št. 2/4. — Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil asist. zdravnik garniz. bolnice št. 7 dr. Alfred Mahr. — Zlat zaslužni križec s krono so dobili: polkovni zdravnik dr. Ferdinand Trenc pri rez. bolnici v Celju; višji zdravnik dr. Viktor Babnik pri rez. bolnici v Lincu; črnovoj. asist. zdravnik dr. Franc Regula pri rez. bolnici v Gradcu. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: črnovoj. štabni narednik kr. ogrskega etap. bat. št. 1/18 Aleksander Rogač, prideljen ujetniškemu taboru majorja Szathmari; tit. stražmojster 5. drag. p. Avgust Šosterič; nad. stražmojster 4. dež. orož. poveljstva Ludvik Potnik pri 3. kav. četnem div. poveljstvu; rač. podčastnik 4. bos. herc. p. Vinko Likavec; narednik brzojavnega polka Franc Strnad. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje so dobili v priznanje za delo pri rešitvi moštva ob priliki plazov: rez. lovec Ivan Fradel, nad. rez. lovec Ivan Kovačič in Franc Presker, vsi pri 20. lov. bat. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil četovodja 22. pp. Pečnik Matija. — Bronasto hrabrostno svetinjo je dobil enol. prost. desetnik 30. pp. Merkun Josip.

Odlikovanja pri 17. pešpolku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: praporščak Florian Ernest, kadet Straus Ernest, narednik Škufca Franc, rez. desetnik Perko Anton, infanterista Oberhammer Josip in Verderber Franc. — Drugič so dobili srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste: četovodji Pangršič Karel in Betetto Evgen, desetnika Kuhar Ivan in Pavčič Pavel, poddesetnik Steinberger Franc in infanterist Žabljak Franc. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: praporščak Čop Matej in Nagel Josip, sanit. praporščak Fabricius Rudolf, kadeta Friedrich Karel in Heitner Marko, narednik Kuhar Rudolf, četovodje Šešek Franc, Nanut Tomaž, Ambrožič Vid in Lackner Leopold, desetniki Steinberger Alojzij, Debeljak Anton, Kocmur Anton, Belcjan Rudolf, Mulc Jakob, Puš Mihael in Medic Mihael, poddesetniki Cirar Josip, Prizdig Mirko in Boltar Josip, infanteristi Birker Viktor, Vidmar Viktor, Kremenšek Anton, Mühlbacher Stefan, Ušlokar Alojzij, Novak Josip, Kovačič Ivan, Osredkar Peter, Jensterle Florian, Finžgar Josip, Prosen Fran, Nova kJosip, Koritnik Franc, Škerjanc Jakob, Župec Martin, Urankar Josip, Vinko Franc, Tišlar Peter, Apih Josip, Fröhlich Mihael, Zorman Ivan, Maček Franc in Tepina Filip, kadet 97. pp. Tomasi Oton, prideljen 17. pp. — Drugič so dobili bronasto hrabrostno svetinjo: četovodja Tanko Franc, desetnik Steklasa Alojzij, poddesetnik Pusterhofer Franc, infanterista Potočnik Karel in Škufca Josip. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: desetnik Trtnik Jakob, infanteristi Papa Josip, Maverič Valentin in Janežič Ivan, kadet 97. pp. Escher Verner, prideljen 17. pp., praporščak 3. težke havb. div. Suppan Henrik, prideljen 17. pp., praporščaki Vilman Fran, Heys Emil, Koblar Franc, Vokoum Josip, Zupan Mihael, dr. Jelenec Celestin in Žitko Stanislav, sanit. praporščak Banyai Ludvik, narednika Anderwald Franc in Tomše Franc, tit. naredniki Trontelj Jakob, Reich Ernest, Ganselmayer Robert, Vabšek Ivan in Felgenhauer Josip, četovodje Zmidar Franc, Suva Anton, Šupeva

Ivan, Tomšič Matija in Mlakar Martin, tit. četovodje Müller Anton, Blaschke Maks, Weitengl Oton, Toischer Engelbert, Neuhold Josip, Marian Josip in Campr Josip, enol. prost. desetenik Zavašnik Franc, deseteniki Novak Rudolf, Ogrizek Lovrenc, Bajc Ivan, Humar Valentin, Vidmar Franc, Verkanec Štefan, Povh Ivan, Železnik Josip in Padovan Ivan, enol. prost. desetenik Greif Franc, črnovoj. deseteniki Kosmina Alojzij, Močnik Josip, Prosen Alojzij, Juvan Ivan, Jaklič Avgust, Mahkovec Alojzij, Zupancič Ivan, Pevc Franc in Gorše Anton, tit. deseteniki Frank Karel, Ettinger Josip, Heitzer Albert, Möstl Bogoljub in Pörsch Vinko, poddeseteniki Gerdenc Fran, Černe Josip, Peterka Franc, Pogačnik Gašper, Grazer Ivan, Mokorel Ivan, Mežnar Josip, Pamič Josip, Gracar Anton, Obraz Josip, Perko Ivan, Kršič Josip, Bartol Franc, Drešar Franc, Tomazin Josip in Mauc Rudolf, tit. poddeseteniki Grimm Anton, Pelšek Vinko in Jamnik Franc, infanteristi Sošič Simon, Jankovič Josip, Fink Ivan, Magritzer Ivan, Markič Anton, Sifrer Silvester, Olbert Viljem, Peterman Matija, Ustar Josip, Judež Peter, Vertovšek Ivan, Petrič Josip, Pirker Viktor, Kužnik Leopold, Fioreth Kazimir, Papler Fran, Pezdur Franc, Rauchenwadt Josip, Belec Valentin, Zalar Franc, Vidmar Josip, Druškovič Maks, Bernik Franc, Marolt Franc, Verderber Matija, Stociner Anton, Tavčar Anton, Penuš Josip, Pleško Martin, Odlazek Ivan, Prašnikar Jakob, Högl Alojzij, Knave Franc, Gobet Jakob, Dolenc Ivan, Fabian Franc, Franković Jurij, Flešer Franc, Blažič Anton, Blaž Štefan, Brojan Franc, Bolka Josip, Bulfan Ivan, Mlakar Ivan, Judež Franc, Erste Anton, Greiser Peter, Burja Alojzij, Jež Anton, Novinc Silvester, Zalelet Josip, Zablikar Ivan, Kopač Ivan, Gerjol Josip, Pretner Josip, Kožar Alojzij, Marinčič Alojzij, Rotar Anton, Kastelic Anton, Rihtar Franc, Premože Ivan, Brunček Franc, Centrik Franc, Lavtizar Ivan, Kos Josip, Smole Josip, Primožič Anton, Godec Valentin, Mejač Fran, Rigler Franc, Ugoleš Bruno, Putre Alojzij, Kastelic Ferdinand, Bučman Ludvik, Glatz Mihael, Lakota Alojzij, Žnidaršič Franc, Japel Pavel, Sušnik Ivan, Schneberger Ivan, Buchwein Ludvik, Cvelbar Josip, Hiden Konrad, Medija Josip, Novak Franc, Omejec Jernej, Petkovšek Karel, Prezelj Ivan, Repnik Franc, Schwab Matije, Srna Anton, Widervol Stefan, Jetz Franc, Debevc Karel, Trinkaš Oton, Lovše Josip, Peterlin Ivan, Potočnik Josip, Rozman Ivan, Černi Matija, Čof Pavel, Jagodščič Ivan, Brežar Rudolf in Bas Ivan.

Odlikovanja pri 97. pešpolku. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil narednik Hromadka Franc. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: praporščak 3. polj. top. polka Schnitzer Leopold, pridružen 97. pp., četovodja Komel Leopold in črnovoj. infanterist Sluga Ivan. — Drugič je dobil bronasto hrabrostno svetinjo črnovoj. inf. Trpin Štefan. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: infanterist Pelješ Dominik, praporščak 6. polj. havb. p. Dieñel Rihard, pridružen 97. pp., desetenik Albanec Ivan, poddeseteniki Uršič Avgust, Pugliese Josip in Fabzari Konstantin, infanteristi Krivic Josip, Rjavec Alojzij, Ostanek Anton, Macor Lovrenc, Kliba Anton, Blažina Karel, Vodopivec Maks, Zavatil Franc, Hosner Matija in Umek Marij.

Goriška pisma.

Gorica, v drugi polovici marca 1916.

Ravno še teden dni — in Lah! bodo lahko s pokanjem svojih topov dostojno proslavili vstop v enajsti mesec svojega čudovitega bojevanja. Najbrž njih razpoloženje ne bo posebno veselo in navdušeno, gotovo imajo že precej velikega »mačka«, a deset dolgih mesecev bo vendar le proč, tako da jim bo lahko v precejšnje tolažbo, da dolgo vendar več ne more trajati sedanja sramotna vojska.

Zdi se, da se Lahom nekaj mudi. Kljub vednemu dežju so skoro teden dni tako pokali in grmeli, da bi se nepoznavalec razmer lahko že utegnil bati, da zna iz tega velikega kokodakanja le nastati kako jajce. Na celi črti od morja gori so držali tak topovski ogenj, kakor da hočejo razbiti vse kraške skale. Proti Gorici in okolici so bruhali svoj železnoognjeni srd nad predrznostjo naših čet, ki se upajo zapirati vhod v »neodrešene« kraje. In še ta predrzna Soča jih je jezila, narastla je baš te dni tako, kakor da hoče dobesedno ubogati naročilo »barbarskega« poeta, ki je nekoč iz njenih valov otel polmrtvega Laha. In zato so jo hoteli še posebno kaznovati, nekje pri Sovodnjah so triumfirali nad nepokorno vodo, pokazali so svojo moč in kot nalašč baš sedaj baje prekorajili Sočo. Baje jih je bilo vse črno, ki so prišli čez in generali so že mislili, da je igra dobljena. Ali kruta usoda je hotela, da je prišlo drugače. Ubojša laška vojska, da ima take voditelje, ki delajo svoje laške račune brez — avstrijskih krčmarjev! Pravi se, da jih je prišlo mnogo čez, da pa ni bilo nobenega, ki bi bil nesel nazaj vest o vročem sprejemu totran Soče, ki je kljub svoji narastlosti ime-

la težko delo, ko je morala toliko in toliko trupel vlačiti proti »maré amaro«. In tako bo konec koncev pač le ta, da kljub kokodakanju le ne bo nič jajc in da Lah! ne bodo mogli nikamor, čeravno se jim še tako hudo mudi.

Danes se je vendar naveličal tudi dež. Lepo je sijalo solce skoro cel dan in celo po ulicah se ga je lahko žvžvalo, ker so menda Italijani enkrat popravljali izrabljene topove. Da bi bil popoln mir, se pa ne more trditi. Popoldne je par granat v ljudskem vrtu rahlalo nasade, da bo bolje rastle sedaj spomladi in ulica Leoni je tudi dobila obisk.

Popoldne je šel po dolgem času malo na sprehod naš letalec. Drazil je Lahe, ki so iz jeze pošiljali za njim celo vrsto šrapnelov. Da vrne obisk, je malo pozneje prišel nad mesto sovražni aeroplan in morda gledal, kje je še kaka hiša popolnoma cela.

Sedaj — ob 11. uri zvečer — imamo kakor navadno košček nočnega koncerta. Naše baterije ne spijo, laške tudi ne, pa je precej ropotanja. Nekaj zamolklih eksplozij je bilo ravnokar tu blizu nekje. Nič kaj uspalno ne vpliva ta »muzika« name, zato se mi še nič ne mudi v posteljo. Sicer sem se popolnoma vživel v fiksno idejo, da smem brez skrbi spati v svoji sobi, tudi če okoli še tako blizu poka. V sili je vsaka tolažba zlata vredna: jaz se tolažim s tem, da bi moral biti pravi čudež, če bi ilaska granata zadela baš v našo hišo, dalje, če bi tudi zadela, bi morala biti precej težka, da bi prebila prav do moje sobe v 1. nadstropju, in končno če bi tudi prišla prav do moje spalnice, bi moral biti pač slučaj, da bi zadela ravno mene v postelji. Če napravim na podlagi teh mnogoterih premis in eventualnosti »Wahrscheinlichkeitsrechnung«, pridem do pomirjevalnega rezultata, da lahko z visokim procentom gotovosti mirno spim v svoji sobi. In potem ostaja v podrejeni vrsti še eno tolažilo: če bi pa res prila granata do moje sobe, v moji sobi do postelje, v postelji prav do mene, potem bo pač opravila svoje delo pošteno; ne bi mi bilo treba še le vzbuditi se in se ogledati, če me kaj manjka, spal bi gotovo kar naprej in naprej in bi se kar v sanjah preselil v krtovo kraljestvo. Čemu torej nervoznost, strah; pihnimo luč pa ajdi v posteljo! Lahko noč!

Danes zjutraj vidim kmalu po osmih pred trgovino celo vrsto žensk. Kaj pa je? Kave čakajo. Ni je dobiti več v nobeni trgovini, le Meini je ima še nekaj kil, pa je ne da več nego pol četrtinke kile vsaki stranki. Jój, če kofeta ne bo, potem bo šele vojska za ženske. Saj si ženske brez kofeta še predstavljati ne moreš. Kava se ne kliče zastoj ženski »trošt«. Sedaj je pa ne bo preveč in tako ne bo preostajalo ženskam drugega, nego tolažiti se:

Temu treba se odvaditi, sprva sicer težko gre —

Ščasom pojde vse in živel se bo vseeno, čeravno ne bomo pili kave 3. 4krat na dan — morebiti bo še v zdravje nekaterim.

Pa še drugo čakanje je — kakor pri spovednicah — sem videl danes. Na magistralnem dvorišču je stala cela procesija, in eden po eden so hodili v klet k anagrafičnemu zavodu. Spet nekaj novega. Plakati naznanjajo, da mora vsaka več kot 14 letna oseba nositi vedno pri sebi potrdilo identite — ogibom globe. Tako tudi po mestu ne bomo smeli hoditi brez »Passierscheinov«. Vojska je, vse mora biti pod najstrožjo kontrolo.

Gorica, 17. marca 1916.

Danes sem videl, kaj so pomenjale one eksplozije, ki so me držale sinoči v napetosti: »Mont« ima spet eno »odlikovanje«, nad trgovino »Tisk, društva« je zavrtala granata malo luknjo, a ni mogla skozi. Druga pa je od zadaj zaznamovala Marinijevo hišo v Gosp. ulici. Kje drugje je še bil kak nočni obisk, dosedaj nisem mogel izvedeti.

Gorica, dan sv. Jožefa 1916.

To pot je imela laška ofenziva na naši fronti kratko življenje. Ko je pred dnevi treskalo in ropotalo okrog mesta, smo s strahom in skrbmi zrlj naproti bodočim dnem, ugibalo se je in trdilo, da bo tokratna ofenziva hujša, krvavejša in trajnejša nego vse prejšnje. Hvala Božu, napadno veselje je sovražnika precej hitro minilo in kdo je bolj vesel tega, nego mi tu v Gorici. In še vreme se je izboljšalo, imamo solnce in precej miru.

Včeraj popoldne so nas laške krogle pošteno vznemirjale. Okoli štirih popoldne je kar nenadoma privršala v smeri od Ločnika granata in izkopolala veliko luknjo v tratoarju na vogalu neke palače. Čez devet minut se je privozila druga, potem zopet tretja in na to še četrta — vse v isti smeri. Postal sem nemiren, da se ne bi katera zgorela ravnokar v mojo bližino in sklenil sem odnesti svojo kožo bolj proti sredini mesta, ker se je zdelo, da so za danes vzeli Lah! na piko okoli kapucinske in Šempeterske ulice. Pa tudi izpod strehe na ulico se nisem skoro upal, ker kdo jamči, da me kaj na ulici ne ujamie. K sreči je

tedaj priropotal po zraku naš aeroplan in sovražna baterija se ga je zbala ter umolknila, da je letalec ne bi opazil. Hitro sem bil na ulici. Pridem venkaj. Videl sem, da zija sveža luknja — tudi tam je pred četrto ure padla granata in ne daleč od nje še dve drugi.

Proti večeru je spet vse utihnilo. Brez skrbi sem se malo šetal po Gosposki ulici in doli po Korzu. Bil sem prav prepričan, da so za danes Lah! že porabili za Gorico določeno porcijo granat in od veselja, da se bo dalo čez noč mirno brezskrbno spati, sem po večerji počastil predvečer sv. Jožefa s kupico pive.

Ko sem zvečer kontroliral svoj »kasašand«, nisem bil nič kaj zadovoljen. Popoldne me je vrag zmotil, da sem za vsak slučaj kupil kilo kave, ki jo imajo menda samo še v eni trgovini. In ali veste, koliko sem moral šteti za borih par zrn navadne kave — celih 12 recí dvanajst kron. Moral sem jih odšteti z navideznim ravnodušjem, znotraj me je pa grabila jeza, da bi bil najrajši zabrusil vse skupaj v obraz oderuškemu trgovcu, ki dela iz sedanje vojske pač malo premastne dobičke in ki morda misli, da imajo vsi toliko denarja kakor on, ki si je že pretežko napolnil nenasične žepe.

Danes imamo lepo nedeljo in skoraj nedeljski mir. Sliši se posamezne topovske strele, a nobenega prav v bližini. Da se radi tega miru nobeden ne pritožuje, si lahko mislite.

Posebnih novosti v zadnjih dneh ni bilo.

Pred par dnevi je bila v Solkanu zopet nesreča — po neprevidnosti. Kljub številnim neizgovornostim ljudje še vendar nočejo postati previdni. Nekdo je imel baje v svoji hiši več neeksplozivnih granat. Dva dekca — brata Valentinčič sta jih iztaknila, igrala se nekaj — eksploziralo je in enega ubilo, drugega pa nevarno ranilo.

Pozdrav vsem znancem — Goricanom, razkropljenim križem sveta! Posebno pa vsem Jožefom — vse najboljše, predvsem zmagovit konec te vojne! Upam, da mi nihče znancev in prijateljev ne bo zameril, če vsem tem potom voščim k godu. Pošiljanje kart in oglednic tako ni več v modi, pošta ima itak še z drugimi potrebnejšimi stvarmi dovolj posla in končno so tudi naši cenzurni uradi preobloženi, vse to naj me opraviči pri vseh, ki sem jim v drugih letih posebej pisal. Bog živi vse! —h.

Gospodarski pregled.

Vsled velikega mraza se je na veliki ruski reki Volgi napravil debel led, ki grozi paroplovbi po južnem njenem iztoku. Nahaja se tam karavana ladij v vrednosti 20 milijonov rubljev. To dela skrbi merodajnim osebam. Imeli so že posvet, kako katastrofo zabraniti. Sklenili so najeti posojilo 75 tisoč rubljev, ki se bo porabilo za razbitje ledu s smodnikom. Privzeli bodo naše ujetnike, da izvrše to nevarno delo.

Krompirjeve karte v Berlinu so vpeljali 20. t. m. Izdajajo jih za 12 dni in posamezna oseba dobi 1 funt krompirja. Popis krompirnih zalog na Nemškem je ugodno izpadel, a Berlin trpi pomanjkanje, ker je dovoz bil vsled vojne zelo oviran in ker so kmetje krompir precej prikrivali.

Angleži so hoteli v Rumuniji nakupiti 80 tisoč vagonov žita, toda veleposelstvo je zelo nezaupno do te kupčije. Sklenjenih kupcij je danes komaj za 20 tisoč vagonov.

Na Ogrskem so odredili, da morajo mlini žitne odpadke zbirati in jih oddajati, da se uporabijo kot seme za zeleno krmo. Tako hočejo vsestransko preskrbeti za krmlila, ki jih povsod sila primanjkuje.

Ogrska vlada je dovolila, da se sme fizičol v tistih krajih, kjer so takozv. rekviriranje vladni komisijonarji že končali, tudi od drugih oseb nakupovati.

Na denarnih trgih se živahno nakupujejo vrednostni papirji železarskih obratov, osobito onih, ki izdelujejo municijo, ter podjetij za petrolej in sladkornih tovarn.

Špeh se je na Dunaju zadnji čas podražil za 20 do 25 vin. pri kili. Surovi špeh stane 505 K kvintal, med tem ko se živi prešči prodaja po 510—520 K, kar daje razliko med živo in mrtvo težo 10—15 K.

Naš nakupovalni konzorcij je sklenil v Rumuniji novo kupčijo za 100 tisoč vagonov koruze.

Listi poročajo, da je v Ameriki jesenska setev slabo izpadla, posebno v severnejših krajih, kjer so se po dežju takoj napravile ledene plasti vsled hitro nastopivšega mraza. Tudi obilice škodljivega mrčesa se nadejajo letošnje leto. V južnozapadni Ameriki pa še vlada suša. Le nekaj pokrajini, ki so v sredini Združenih držav, je ostalo dobrih.

Načrti, kako najbolje vrediti Donavo za plovbo od Ulma proti izlivu, se že snujejo. Tudi Romani se zanje zanimajo. Sklenila se bode v to svrhu nemško-avstro-ogrsko-rumunska državna akcija.

Nizozemska je dovolila izvoz svinjskega mesa.

Španija je vpeljala novo izvozno carino, odpravila pa uvozno za skoro vse predmete, ki se prištevajo živilom. Istotako

Turčija, kar dokazuje, da v obeh teh državah silno pomanjkanje vlada.

Danska je prepovedala med drugim izvažati tudi mlo, kože, jedilno čebulo, škrob rižni, krompirni in koruzni, vreče, rastlinsko mast in druga olja.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. marca. Uradno:

Včeraj mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

19. marca. Na tridentinski bojni črti 17. t. m. od časa do časa topniški ogenj. Sovražno topništvo je obstreljevalo naše postojanke na Monte Vollo (Val Sugana), ki so ostale trdno v naši posesti.

V dolini Bela so izvedli naši smučači drzne napade čez potok Pontebana in proti Leopoldskirchnu. Ponoči na 18. t. m. je osvojil lasten gorski oddelek s pomočjo topništva postojanko na rumeni skali severnovzhodno od Montasša, prepodil je od tam sovražnika in jih nekaj ujel. Sovražne oddelke, ki so hoteli na pomoč skozi Zajezersko dolino, je zadržal učinkujoč ogenj naših baterij.

V tolminskem odseku je po močni topniški pripravi 18. t. m. sovražnik ljuto napadel naše postojanke na višini Sveta Marija. Boj se je valil sem in tja. Ujeli smo 41 sovražnikov, med njimi 2 častnika. Končno se je posrečilo sovražniku, da se je ustalil v nekaterih prednjih delih naših obrambnih črt.

Na ostali soški bojni črti neprestani topniški boji. Sovražni letalci so zopet metali bombe na izliv Zdohe.

20. marca. Na celi bojni črti pomnoženo delovanje topništva, posebno v Val Sugana in ob srednji Soči.

Iz obeh odsekov se je poročalo o dohodu močnih sovražnih ojačenj črt in topništva.

Sovražnik je poizkušal 18. t. m. male napade na naše postojanke na Monte Collo (Val Sugana), ki smo jih odbili nemudoma.

Ljutjeja so bila sovražna podjetja ob srednji Soči ponoči na 19. t. m. in bodoči dan. Naše čete so zopet vzele sovražniku del po njem zasedenih jarkov na višini Sveta Marija in so odbile nove njegove napade na naše postojanke južno od Čiginja in proti Selu.

Ko smo tako ustavili vsako sovražno napredovanje, smo vzeli nazaj del naprej potisnjene postojanke, približno 500 metrov, kar odgovarja višini Svete Marije, da se umaknemo obstreljavju po novih sovražnih baterijah. Umikanje se je izvedlo v redu in v miru brez pritiska od strani sovražnika.

Sovražnik je poizkušal napasti naše postojanke tudi na pobočju Sabotina, a smo ga takoj pregnali.

Na Kraški visoki planoti je minul dan mirno.

Jubilej italijanskih uradnih poročil.

Italijansko uradno poročilo z dne 20. marca je ravno tristoto. Zanimivo je, da tega jubilejnega poročila ni spisal Cadorna, ker potuje te dni po Francoskem in Angleškem, in da to poročilo prvič omenja umikanje italijanskih čet.

Nadvojvoda prestolonaslednik na koroški fronti.

Dunaj, 22. marca. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Podmaršal in viceadmiral nadvojvoda Karl Franc Jožef se je zadnje dni mudil v ozemlju koroške fronte. Ogledal si je več utrdb, brambnih postojank in pohvalil hkrate posadke, katerih junaštvo zabranja sovražniku vstop v koroško deželo. Ogledal si je tudi poškodbe, ki jih je sovražna artiljerija povzročila nekaterim krajem.

Cadorna napoveduje ofenzivo.

Pariz, 23. marca. (K. u.) General Cadorna je izjavil sotrudniku lista »Petit Journal«: Naša ofenziva se zopet prične energično in ljuto na edini bojni črti, kjer moremo zdaj nastopati. Potrebno je pa, da jo dovoli vreme. Najhujši naši sovražniki so zdaj plazovi, ki pokopljejo velikokrat vojake.

Cadorna v Parizu.

Geni. »Petit Parisien« izvaja: Kralj je izročil Cadornu lastnoročno pismo Poincaréju. — »Petit Journal« poroča, da bo Cadorna gost belgijskega kralja, ko se vrne iz Londona.

Lugana, 21. marca. Italijanski listi objavljajo obširna poročila o prihodu Cadorne v Pariz in opisujejo navdušenje množice, ki je po cestah pozdravljala generala, ko se je peljal z Joffrem v avtomobilu. Cadorna je dopoldne obiskal italijansko poslanstvo in se opoldne udeležil slavnostne pojedine v palači zunanega ministrstva, katero je priredil Briand njemu na čast. Včeraj se je peljal Cadorna v glavni stan in se

zvečer zopet udeležil slavnostne pojedine pri Tittoniju. Danes odpotuje v London, kjer bo ostal 3 dni. Nazaj grede bo obiskal belgijskega kralja Alberta v njegovem glavnem stanu.

Srbski prestolonaslednik na laški fronti.

Lugano, 22. marca. Ob obisku srbskega prestolonaslednika Aleksandra na laški fronti poroča »Corriere della Sera« iz Vidma:

Ceste so nudile prazničen utis. Razobešene so bile italijanske trobojnice in srbske zastave. Na kolodvoru so se zbrali: Kralj, general Porro in drugi vojaški dostojanstveniki. Ob pol 10. uri se je pripeljal prestolonaslednik Aleksander. S kraljem sta se izredno pristrčno pozdravila. V spremstvu prestolonaslednika je bil tudi Pašič. Nato je kralj odpeljal gosta v svojo rezidenco. Po pojedini je princ Aleksander s kraljem obiskal fronto in se ob 6. uri zvečer odpeljal dalje.

Iz italijanske zbornice.

Curih, 23. marca. (Kor. ur.) Italijanska poslaniška zbornica se je pečala zadnje dni z različnimi slučajji odtegovanja od vojaške službe. Odkrila so se škandalozna umikanja od vojne službe posebno v vojaških pisarnah in municijskih tvornicah kakor tudi o ustanovitvi rednih trgovskih podjetij za olajšanje in zagotovitev odtegovanja od vojne službe. Na vprašanje nekega poslanca je izjavila vlada, da se italijanska trgovska zbornica v Berlinu ni razpustila le radi vojne napovedi Italije Avstriji, marveč tudi v znak protesta proti vojni napovedi.

Italijanski ministrski svet.

Lugano, 21. marca. Včeraj se je vršil italijanski ministrski svet, ker danes odpotujeta Salandra in Sonnino h konferenci štirispোরazuma v Pariz. Določil se je delovni načrt, katerega naj ministra tam razvijeta.

Kakor poroča »Avanti«, je pa ministrski svet tudi sklenil, da pozove zbornico, naj že sedaj prične velikonočne počitnice in se zopet sestane še-le 6. junija. Glasilo oficijelnih socialstov je napovedalo akcijo proti temu predlogu Salandre.

Lugano. V Rimu je zboroval 21. t. m. ministrski svet. »Corriere della sera« poroča, da je šlo za zelo važne stvari. Posvetovali so se o potovanju Salandra in Sonnina v Pariz in o programu, ki ga zavzame Italija na pariškem posvetu. Ministra odpotujeta v Pariz najbrže v petek. Ministrski svet odloči tudi o tem, če naj zboruje parlament v nenavzočnosti Salandra in Sonnina. — »Secolo« pripisuje pariškemu posvetu svetovno zgodovinsko važnost. — »Agenzia italiana« izjavja: Pariški posvet pomenja morebiti začetek orientacije nove Evrope in tiče vprašanja gospodarske, tehnične, diplomatske in vojaške važnosti.

Curih, 23. marca. (Kor. ur.) Italijanski ministrski svet je sprejel končne sklepe glede na potovanje Salandra in Sonnina v Pariz. Salandra se poda predvsem v italijanski glavni stan, da sprejme kraljeva navodila. Ministrski svet je razpravljal tudi, če kaže, da odgode zbornico povodom potovanja ministrov v Pariz, a ni ničesar sklenil.

Sonnino pri rumunskem poslaniku.

Bukarešta, 21. marca. »Ziua« poroča iz Rima, da je zunanji minister Sonnino obiskal in se dalj časa razgovarjal z rumunskim poslanikom princem Ghika.

Agitacija proti vojski v Milanu.

Milanska policija je aretirala v soboto več oseb, katere so osumljene, da so delile oglase, s katerimi se je agitiralo proti vojski. Vse aretirance so zaprli.

Ustavljena paroplovba na Lago Maggiore.

Lugano, 23. marca. (Kor. ur.) Na Lago Maggiore so ustavili italijansko ladjeplombo, ker primanjkuje premoga in ker se ljudje ne vozijo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. marca. Uradno:

Sovražnik je včeraj skoraj na celi severovzhodni bojni črti živahneje deloval. Na naše postojanke so sipali sovražni topovi ogenj. V ozemlju Stripe in pri Korminu so napadli ruski pehotni oddelki. Povsod smo jih vrgli. Pri nekem takim napadu v vzhodni Galiciji je izgubila neka ruska bojna skupina v moči bataljona na mrtvih 3 častnike in 150 mož, na ujetnikih 100 mož. Pri nas le nekaj ranjencev. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. marca. (Kor. ur.) Veliki glavni stan:

Velike napade so Rusi še razširili. Napadnih točk je veliko. Napadi so se vr-

stili na raznih mestih neprestano ponoči in podnevi. Najmočnejše so navalili zopet na bojno črto pri Postavam. Sovražne izgube so dosegle tu celo za ruske nastope množic popolnoma izredno višino. Ujeli smo 11 ruskih častnikov in 573 mož ob nekem uspešnem protisunku na malem vlomilnem prostoru. Toda tudi v mnogih drugih bojih južno in južnovzhodno od Rige, pri Friderikovu, zahodno in južnozahodno od Jakobova, južno od Dvinska, severno od Vidsega, med Naroškim in Vješnjem jezerom so odbile naše hrabre čete sovražnika gladko z velikimi izgubami zanj in so mu vzele pri velikim padem nad 600 ujetnikov. Nikjer se ni posrečilo Rusom, da bi uspeli. Lastne izgube so sploh nizke. Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Ruska ofenziva proti Hindenburgovi vojni skupini postaja obsežnejša in ljutejša. Napada se že na črti nad 300 km. Središče bojev tvorijo pokrajine pri Rigi, Dvinskem, Postavam in pri jezerih južno od navedenega kraja. Sodi se, da napada tu vsaj 20 ruskih armadnih zborov. Število ruskih izgub se ceni dozda na nad 50.000 mož.

V noveletni bitki v Besarabiji so izgubili, kakor znano, Rusi 130.000 mož, ne da bi kaj dosegli. Najnovejša ruska ofenziva je dosegla le dve vbočenji zvezne bojne črte: namreč južno od Naroškega jezera, kjer se je moralo umakniti nekoliko Hindenburgovo desno krilo in ob Dnjestrju pri Usciecku.

NAJVIŠJA POHVALA BRANILCEM DNJESTRSKE UTRDBE.

Dunaj, 22. marca. (K. ur.) Iz vojne tiskovnega stana se poroča: Armadni poveljnik general kav. baron pl. Pflanzler-Baltin je prejel naslednjo brzojavko Njegovca c. in kr. Apostolskega Veličanstva: Cesar generalu kav. baronu pl. Pflanzler-Baltin, poveljniku VII. armade. Dunaj, dvor, dne 21. marca 1916. Z včerajšnjim dnevnim poveljem ste izrazili v imenu VII. armade občudovanje in zahvalo junaškim branilcem dnjestrške mostne utrdbе pri Ušječku, ki so podali vznešen zgled za to, kako more majhna četa v trdovratni borbi tudi proti presilni sovražni premoči obdržati svoje mesto do zadnje meje človeške možnosti. Tudi Meni je srčna potreba, da sporočim posadki te utrdbе, za katero so se vršile tako vroče borbe, njenemu poveljniku Juliju Plancklu, častnikom in moštvo 11. dragonskega polka, ki nosi moje ime in ki se je vsikdar odlično izkazal, kakor tudi sanderjem, ki so mu slavno stali ob strani, — kako zelo cenim njihove čine, njihovo hrabrost in zaničevanje smrti in kako hvaležen sem jim za to in z Menoj Moja brambna moč in domovina. Franc Jožef.

RUSKA OFENZIVA PROTI ČARTORIJSKU?

Basel, 22. marca. Listi poročajo, da se na križišču Sarny že nekaj dni vrši velik prevoz ruskih čet in municije, ki jih bodo poslali dalje proti Čartorijsku. Iz tega sklepajo pripravo za ofenzivo proti črti Čartorijsk—Kovel.

RUSKA OFENZIVA PROTI HINDENBURGU.

Kolin. »Köln. Volksztg.« izjavja o ruski ofenzivi: Naše vojno vodstvo je računalo s to ofenzivo kot z naravno posledico nemške ofenzive pri Verdunu in se je pripravilo na njo, za kar je bilo pozimi časa dovolj. Rusi zadenejo povsod na utrjeno bojno črto. Rusi napadajo bojno črto, ki ji poveljuje Hindenburg.

LJUTEJŠI BOJI NA RUSKEM BOJIŠČU.

Budimpešta. »Pester Lloyd« poroča iz Črnovic: Ruski begunci pripovedujejo, če ostane vreme lepo, naj se pričakujejo ljutejši boji.

Budimpešta. »Az Est« poroča iz Bukarešte: »Dimineatza« poroča iz Jas-syja: Neki diplomat, ki je prišel iz Rusije, je izjavil: ko izkopni sneg, name-ravajo Rusi hitreje zbirati svoje čete v Besarabiji.

MARŠAL NADVOJVODA FRIDERIK O UKRAJINCIH.

Dunaj, 22. marca. (Kor. ur.) Vojni maršal nadvojvoda Friderik je sprejel 19. marca v bivališču armadnega višjega poveljstva predsednika ukrajinskega narodnega sveta državnega poslanca dr. Konstantina Lewickij in podpredsednika drž. poslanca Nikolaja viteza pl. Wassilko. Zahvalila sta se v imenu narodnega sveta za preskrbovalne odredbe c. in kr. vojaške uprave v po avstrijskih četah zasedenem ozemlju v ruski Ukrajini. Predsednik dr. Lewickij je naglašal v svojem nagovoru, da morajo Ukrajinci v Rusiji izprevideti, da sreča in bodočnost Ukrajine leži le v in pri Avstriji in pri njeni slavni vladarski hiši. Gospod armadni višji poveljnik, ki je sprejel najmlajše odposlaništvo, je opozarjal v svojem odgovoru na žalostno stanje, v kate-

rem je zapustila ozemlje ruska armada, ko se je umaknila, v sled česar je zelo težaven gospodarski vspehod. Njegove tozadevne odredbe je vodilo temeljno načelo, da se premagajo težave, da se pravično postopa z nesrečnim prebivalstvom in da skrbi zanj povsod blagonsno skrbna uprava. Njegova c. in kr. Visokost je izjavam glede na ukrajinsko okupacijsko ozemlje v Rusiji še pristavila, da popolnoma priznava hrabrost in izvršten nastop ukrajinskih vojakov iz Galicije in iz Bukovine in slavne čine ukrajinskih legionashev in Huculov. Predsednik dr. Lewickij in podpredsednik dr. Wassilko sta bila povabljeni na nadvojvodsko zajtrkovalno pojedino.

NADZEPPELINOVCI.

Kodanj. »Rečj« poroča: Nemški letalci zelo pogosto nastopajo pri Rigi. Uspešno deluje tudi težko nemško topništvo. Nemci razpolagajo zdaj z nadzeppelinovci, mečejo uničevalne zažigalne bombe. Oblike niso več podobne smodkam, marveč ribam.

NOVI ŽUPAN V GRODNEM.

Varšava. Župan v Grodnem je postal rezervni stotnik Weissenborn, dozda županov namestnik v Vilni.

OKROŽNE OBČINSKE ZVEZE NA POLJSKEM.

Varšava. Uradni list poroča: Ustanovile so se zdaj okrožne občinske zveze in sicer Wloclawek, ki ji pripadajo okraja Wloclawek in Nieszawa, Kališ: okraja Kališ in Turek; Konin: okraja Konin in Slupca; Kutno: okraja Kutno in Gostynin; Lodz: okraja Lodz, Lask in Brzeziny; Lowicz: okraja Lowicz in Sochaczew; Lipno: okraja Lipno in Rypin; Plock: okraja Plock, Plonsk in Sierpe.

NAPAČNA RUSKA POROČILA.

Kodanj. Poslanec Čejaje je predlagal dumi, naj se postavi na zatožno klop Goremikin, ker je namenoma napačno poročal o položaju.

ZAKAJ JE ODPSTOPIH HVOSTOV.

Stockholm. Hvostov ni odstopil prostovoljno. Dolže ga, da je zakrivil nemire v Baku. Car je razvidel iz nekega Stürmerjevega poročila, da je igral Hvostov dvoumno vlogo. Pozval ga je takoj v avdienco. Očital mu je v Stürmerjevi navzočnosti državi nevarne spletke in da ni delaven. Končno je rekel: »Vstaja na Kavkazu bi pomenila žebelj na krsti Rusije.«

FINSKI PRETI LAKOTA.

Rotterdam. General Makov je izjavil, da grozi Finski lakota.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. marca. (Kor. ur.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Pri napadu 20. marca severovzhodno od Verduna sledečem čiščenju bojišča severovzhodno od Avocourt in pri odvzetju daljnih sovražnih jarkov izven gozdov se je povišalo število tam privedenih neranjenih ujetnikov na 58 častnikov in 2914 mož. Topniški boji na obeh straneh Moze trajajo ljuto dalje, ler od časa do časa so nekoliko slabejši.

Francozi so poizkušali pri Ober Septu še enkrat, da vzravna poraz dne 13. svečana. Napadalec smo odbili z znatnimi, krvavimi izgubami.

Tri sovražna letala smo premagali v zračnem boju severno od Verduna; dve ste padli severovzhodno od Samogneux za našo bojno črto, tretje, ki je zgorelo, odstran sovražne črte. Poročnik Bölke je sestrelil ob tej priliki svoje 18. poročnik Parschau svoje 4 sovražno letalo.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

20. marca ob 11. ponoči. Naše topništvo je porušilo v Argonih nemške jarke severovzhodno od Four de Paris. Pri Haute Chevauche smo povzročili uničenja. Zahodno od Moze se je posrečilo Nemcem, da so tekom dne po ljutem obstreljevanju z velikokaliberskimi krogli razširili bojno črto. Neka nova sovražna divizija, ki so jo privedli šele pred kratkim z nekega oddaljenega dela bojne črte, je zelo ljuto napadala, in brizgala goreče tekočine na naše postojanke med Avocourt in Malancourt. Naš zapiralni ogenj in ogenj strojníc in pehote je zadal Nemcem težke izgube in je zlomil silo njih napadov, ki so napredovali le na eni točki napadalne črte v delu vzhodno od gozda Malancourt. Pri višini 504 pri gozdu Bourrus ljut topniški ogenj.

Vzhodno od Moze in na planoti Woivre je od časa do časa prenehal topniški ogenj. Ponoči na 20. t. m. so vrgla naša bojna letala 25 krogelj na kolodvor Dun ob Mozi, kjer se je poročalo znatno premikanje čet. Vse krogle so natančno zadele.

Angleško uradno poročilo.

20. marca: Znatno delovanje topništva na obeh straneh v pokrajini Loos-Hohenzollernschanze. Severno od Yperna blizu Boesinghe je vzel sovražnik po ljutem obstreljevanju danes neko postojanko za metanje bomb, ki smo jo pa takoj zopet osvojili.

Velike izgube Francozov pri Verdunu.

Genf. Iz Verduna v Lyon vozijo še vedno ranjence. V soboto so našli 23 vlakov težkih ranjencev. Številu žrtev ni zgleđa in se še množi. Ker so lazarjeti v Lyonu že prenapolnjeni, vozijo vlaki ranjene v Grenoble in v Marseille.

Nemški napad pri Malancourt.

Genf. »Agence Havas« javlja: Francoska vlada je ukrenila vse, da ne morejo prodrati Nemci pri Malancourt.

Angleški napad na Zeebrügge.

Amsterdam. Po poročilih iz Vlissingena se je pripeljalo 20. t. m. zjutraj okoli 4. ure angleško brodogve, štiri velike in manjše ladje, pred Zeebrügge. Obstreljevali so nemške postojanke. Angleška letala so poizkušala, predno se je stemnilo, poizvedovati. Ljuto so jih obstreljevali. Na angleško brodogve so takoj streljale nemške obrežne baterije. Streljalo se je do opoldne.

Francoska konjenica.

Curih. »Echo de Paris« napoveduje novo veliko francosko akcijo, v kateri je namenjena konjeništvu taka vloga, kakor še nikdar ne, odkar je izbruhnila svetovna vojska.

Vojska se odloči na zahodnem bojišču.

Rotterdam. Polkovnik Repington izjavja v »Times«: Svetovna vojska se odloči na zahodni bojni črti. Od sedanjih dogodkov je odvisno, če se kmalu odloči ali če se mora še dlje čakati na odločitev.

100 Zeppelinovcev.

»Münchener Neueste Nachrichten« izjavajo: Pred kratkim so dogradili prvih sto Zeppelinovcev. Kako važni so zdaj vojni upravi Zeppelinovci, dokazuje, da so zgradili, odkar traja vojska, 75 Zeppelinovcev.

Car čestita Joffreju.

Pariz, 21. marca. (Kor. ur.) Generalisimus Aleksijev je v carjevem imenu brzojavil Joffreju: »Car občuduje 20. francoski armadni zbor radi bitke pri Verdunu. Car je,« izjavja brzojavka, »prepričan, da francoska armada popolnoma premagava sovražnika. Ruska armada čestita francoski in čaka le povelja, da napade skupnega sovražnika.«

Joffre v Belfortu.

Bazelj. Minuli petek se je mudil general Joffre v Belfortu, kjer si je ogledal čete.

Joffre jadikuje.

Genf, 22. marca. Iz Pariza se poroča: Pri predsedniku Poincareju se ne pretrgoma vrše posveti, ki se pečajo z vojaškim položajem na francoski fronti. Joffre, ki se ponovno udeležuje teh posvetov, zahteva ojačenje francoske fronte, ker ta ne bo mogla dolgo časa vzdržati nemški naval. Posebno je Joffre tožil, da Francija nima dovolj močne težke artiljerije in da so francoske fronte izpostavljene težkim topovom sovražnika. Tudi moštvo je že tako izmučeno, da se mora misliti na nadomestilo. Francoski ministrski svet se je vnovič obrnil do Italije, da dobi vsaj za etapno službo italijanske čete.

Pariški posveti.

Lugano, 22. marca. »Secolo« prinaša zanimiva poročila o posvetih štirispোরazuma.

Vojaške sile.

V vojaški konferenci, ki se je vršila pred nekaj dnevi v Parizu, so izvedli obračun o skupnih vojaških silah štirispোরazuma na vojakih, orožju in municiji, razpravljali so posebne razmere na različnih frontah in končno dognali, katere sile so potrebne, da se ohrani nedotakljivost front in katere sile bi bile potem še na razpolago. Nato so preizkusili načrte, katere bi armade štirispোরazuma lahko skupno izvedle, da pospešijo zmago. Računalo se je s tem, da bo imela Rusija spomladi pripravljeno novo armado 3 milijonov mož, Anglija pa poldrug milijon mož. Kar tiče orožja, se je dognalo, da so francoske, angleške in ameriške delavnice izgotovile znatno število težkih topov in da so japonske tvornice z vso hitrostjo delale za Rusijo, tako da je štirispোরazum z orožjem in municijo za vsako potrebo zagotovljen.

Rezervna armada.

Na podlagi teh računov se je dognala možnost, da se z odvisnih čet posameznih armad sestavi rezervna armada, ki bo imela nalogo udariti tam, kjer je potreben razvoj večjih sil.

Vojaška konferenca pa ni ničesar sklenila, marveč se zedinila samo na

predloge s katerimi se bo pečala velika politična konferenca, katere se bodo udeležili tudi vrhovni poveljniki, da jim lahko takoj izroče povelja za izvršitev stopenjskih sklepov.

Balkansko vprašanje.

Posebno podrobno so se pečali z balkanskim vprašanjem, potem ko se je vojaška konferenca izjavila za važnost ofenzive.

Gospodarska vojska.

Gospodarski načrti so bili izloženi, ker so pridržani londonski konferenci. Ta bo imela nalogo, da razširi londonsko pogodbo na gospodarsko vojsko, tako da nobena država štirispornuma ne bo imela pravice, da sklene s kako državo sovražne skupine gospodarski posebni mir.

Trgovinska konferenca entente.

London, 22. marca. (K. u.) »Times« poroča, da se bo vršila v Parizu trgovinska konferenca, katere se bodo udeležili zastopniki deveterih parlamentov zaveznih držav. Konferenca se vrši istočasno z gospodarsko konferenco.

»Angleži ne vedo, kaj hočejo.«

Rotterdam, 22. marca. Ameriško časopisje objavlja najnovejši oklic Bernarda Shaw na Angleže, v katerem nastopa za takojšnji sklep miru. Pravi, da mu žele Angleži smrt, ker zahteva konec vojske. Vendar se o miru že mora govoriti. Če bi bilo v njegovi moči, bi bila vojska že davno končana. »Če hočemo,« piše Shaw, »vojsko toliko časa nadaljevati, dokler ne pride v nevaren štadij, ko bo vseeno, če zmagamo ali smo poraženi, moramo takoj zahtevati sklep miru. Mi niti tega ne vemo, zakaj se bojujemo. Povdariti moram, da Angleži sploh ne vedo, kaj pravzaprav hočejo. Na kaj zaupajo? Mi smo pričeli vojsko le iz strahu.«

Asquith nevarno obolel.

Rotterdam. Iz Londona: Asquithova bolezen zahteva, da se mora imenovati začasni načelnik ministrstva, ker se pripravljajo v Angliji odločilni notranjopolitični dogodki.

Jeklene čelade angleških vojakov.

Berlin. Iz Haaga: Angleška vlada je naznanila poslanski zbornici, da so razdelili med angleške vojaške več sto tisoč jeklenih čelad.

Za razpust angleške zbornice.

Haag. (Kor. ur.) »Hollandsch Nieuwe Bureau« javlja: Kakor poročajo »Times«, se je vršil v vojnem ministristvu posvet o vprašanju, kako naj soglašajo potrebščine vojske s poljedelstvom, rudarstvom in z obrtjo. Poslanec Craik je predlagal, naj se razpusti parlament in razpišejo nove volitve, ker narod polagoma izpregleda, da obsega koalicijsko ministristvo nasprotujoče si elemente.

Angleška trgovinska politika po vojni.

London, 20. marca. »Times« poročajo 17. t. m. iz Ottave: V senatu so prebrali Bonar Lawovo brzojavko, ki se je tako izjavil o pariški gospodarski konferenci: Glede gospodarske politike po vojni se angleška vlada prav nič ne bo vezala. Če bi se prišlo do tega, da bi se razmišljalo o gotovih sklepih, se bo prej vprašalo kolonije.

Belgijski kralj odklonil francosko krono.

Bruselj. »La Belgique Indpendente« poroča, da je sprejel belgijski kralj Albert v svoji skromni rezidenci v La Panne ob belgijski obali odposlanca francoske rojalistične stranke, ki mu je ponudil francosko kraljevsko krono. Rojalistični odposlanec, član francoskega visokega plemstva, je izjavil, da sta se uničila oba francoska pretendenta princ Napoleon in vojvoda Orleanski zaradi svojega nevojaškega stališča in ker se že dolgo nič ne sliši od njih, svoje zadnje upe na krono sv. Ljudevita in da je belgijski kralj Albert zdaj edina osebnost, ki more zopet obnoviti francoski prestol. Odposlanec rojalistov je pripravi popoln načrt za združitev obeh kron Belgije in Francije in je prosil, naj mu kralj dovoli, da sme pričeti propagando. Belgijski kralj pa ni odobril predlaganega mu načrta in je odgovoril, da more posvetiti svoje moči le belgijski domovini in ne more odobravati spletke v kakršnikoli obliki proti francoski republiki.

Vojska na Balkanu.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. marca. Uradno:

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 22. marca. (Kor. ur.) Veliki glavni stan:

Položaj je neizpremenjen.

Nikita zastražen.

Rotterdam, 22. marca. Ententa je v okolici kralja Nikite organizirala pravo strožico službo, katero vodi ruski pooblaščenec Islavin, kateremu je pridržena

množica ruskih tajnih policistov. Islavin straži vsak korak kralja, posebno njegovo korespondenco. Kralj se je že opetovano pritožil, pa so mu dejali, da gre le za to, da se preprečijo napadi na njegovo osebo, katerim so prišli na sled. Podobno kot z Nikito postopa Angleška z belgijskim kraljem Albertom.

Poincarejeva zagotovila Srbiji.

Pariz, 22. marca. (K. u.) Pri slavnostnem obedu, ki se je vršil v Elyseju na čast srbskemu prestolonasledniku Aleksandru, je imel predsednik Poincare govor, v katerem je naglasil, da Francija srbske stvari ne bo ločila od stvari zaveznikov in da bodo zavezniki s pomočjo na novo urejene srbske armade osvobodili srbsko ozemlje in upostavili temelje za neodvisnost in suverenost Srbije. Prestolonaslednik se je zahvalil za Srbom dana zagotovila.

Preskrba Srbije.

Frankfurt, 22. marca. »Frankfurter Zeitung« poroča po »Agence Havas« iz Aten: Pogajanja med Ameriko in Nemčijo radi preskrbe Srbije po zgledu Belgije so uspela.

Prosta učiteljska mesta v Srbiji.

Beograd, 22. marca. V ozemlju tukajšnje vojaške gubernije bodo za vodstvo poduka v ljudskih šolah nastavljeni invalidni učitelji kot voditelji, invalidni podčastniki pa kot učitelji. Znati morajo poleg nemščine in maščine tudi srbohrvaški jezik. Prošnje je treba nasloviti na etapno poveljstvo.

× × ×

Bolgarska industrija.

V Bolgariji je okroglo 400 industrijskih podjetij, ki zaposlujejo približno 16.000 delavcev in proizvajajo za 120 milijonov izdelkov. Med temi je: 56 moderno urejenih mlinov, 39 predilnic in tkalnic za volno, 25 tovarn za usnje, 40 tovarn za kožo, 14 tovarn za rastlinsko in živalsko mast, 16 tovarn za milo, 5 sladkornih tovarn itd. Te številke so za malo Bolgarijo častne.

S pomočjo naravnega in narodnega bogastva bi mogla bolgarska industrija, ako bi razvila vso svojo delavnost, za časa vojne pokriti do malega vso potrebščino dežele; ako se upošteva še močno razvita domača industrija, bi preostali le še maloštevilni izdelki, katere bi morala Bolgarija, v zameno za svoje pridelke, dobivati iz centralnih držav. Toda žal — radi pomanjkanja surovin ali delavnih moči ali iz drugih vzrokov se je moralo delo v mnogih industrijskih podjetjih ustaviti in čeprav se priznava, da imata centralni državi svoje velike uspehe razen svojim junaskim armadam zahvaliti tudi trajnemu delu njune industrije, v Bolgariji do danes še niso prišli do tega, da bi mobilizirali industrijo, kar bi bilo nedvomno največjega pomena.

Gregorijanski koledar v Bolgariji.

Sofija, 22. marca. (Kor. ur.) »Agence telegraphique bulgare« poroča: Sobranje je pričelo razpravljati o zakonskem načrtu glede preosnove koledarja. Načrt name-rava uvesti gregorijanski koledar.

Položaj v Rumuniji.

Bukarešt, 21. marca. »Grazer Tagblatt« poroča: Posvetovanja v rumunskem ministristvem predsedstvu spominjajo na sokijske dneve tik pred nastopom Bolgarije. Ententini poslaniki se kaj pogosto oglašajo v zunanjem ministristvu, pa tudi med seboj imajo razburjena posvetovanja. Največje presenečenje in slabo voljo pa je povzročila zadnja ententina nota, ki zahteva razoroženje. Vse stranke soglašajo, da mora vlada nato odločno odkloniti.

Vojno vodstvo je na novo preurejeno. Posebno važno je, da se je na vsa važna mesta, kjer je treba samostojnosti, postavilo častnike, ki se ne brižajo za politiko. Rusofili so izgubili skoro ves vpliv na armado.

»Tenger Magyar...« Na Reki se je ustanovila »Ogrska pomorska zveza« kot centrala vseh pomorskih paroplovnih in ribarskih podjetij. Predsednik je državni poslanec Andrej Ossomack. Izdelali so obširni delovni program, ker imajo Ogrji lepo geslo: »Na morje, Madžari!«

Sofija, 21. marca. Glasilo vojnega ministra »Voeni Izvestia« piše o reorganizaciji vodstva rumunske armade in konstatira, da častniki, ki so kazali Rusom prijazno mišljenje, niso dobili nobenega vodilnega mesta. List povdarja, da je kraljeva odločna želja, da armado vodijo vojniki in ne politiki.

Pariz, 19. marca. »Temps« poroča, da bo rumunska vojaška komisija, ki na Ruskem kupuje konje, ostala tam še aprila. Rusija ji je dovolila nakupiti 100.000 konj, ki jih prepeljejo preko Galaca v Rumunijo.

Kupčije med Nemčijo in Rumunijo.

Bukarešt, 21. marca. Te dni se je vrnila v Bukarešt komisija, ki je bila poslana v Berlin nakupiti za 150 milijonov lejev blaga. Poluradno se poroča, da so se načeloma

pogodili, zato v posameznostih ne bo težko. To vest so poluradno razglasili, da demontirajo napačne vesti rusofilskih listov.

Nova žitna nakupna pogodba z Rumunijo podpisana.

Bukarešt, 22. marca. (K. u.) Pogodba rumunske izvozne komisije z nakupnimi družbami osrednjih velesil o nakupu novih množin žita je bila včeraj podpisana.

Rumunija in Bolgarija.

Bukarešt, 21. marca. Rusom prijazna »Demineata« piše iz Sofije, da se je rumunsko-bolgarsko razmerje v zadnjih dneh znatno izboljšalo. Obe vladi se pogajata o raznih gospodarskih in posebno prometnih vprašanjih.

Sofija, 21. marca. Rumunski poslanik Derussi in bolgarski železniški minister Apostolov sta se razgovarjala o olajšavah v železniškem prometu in sta se sporazumela.

Novi rektor v Jassy.

Bukarešt, 22. marca. (Kor. ur.) Profesor Mattei Cantakuzino je imenovan za rektorja vseučilišča v Jassy za dobo treh let.

Grška.

Prepiri med entento in Grško.

Curih, 21. marca. Atenske vesti poročajo o novih diferencah med generalom Sarraillom in grškim generalnim štabom, ker Francozi v zahodni Macedoniji zasedajo nove kraje in se tako ne drže starih dogovorov. Grška vlada je s protestom vzela na znanje, da so angleške čete šle preko Verrije in Fenice. Sedaj ententa celo zanika, da ni ona odgovorna za škodo, ki so jo povzročili ti letalci in pravi, da bo povračevala samo škodo svojih čet.

Turčija v vojski.

Del posadke potopljenega angleškega parnika ujeli Beduinci.

Milan, 23. marca. (Kor. ur.) »Secolo« poroča iz Sirakuze: Nek podvodni čoln je streljal in potopil angleški parnik »Coquette« približno 200 milj južno od Malte. V čolnih se je pripeljalo 15 mož po osemndnevni vožnji na libijsko obalo, kjer so jih ujeli polovico Beduinci, druga polovica jim je ušla čez Homs v Tripolis.

Stanje angleške armade v Mezopotamiji.

Haag. Angleški poslanec Malcolm izjavlja, da po poročila z bojišča v Mezopotamiji strašna. Saniteta je za nič. Trije zdravniki morajo skrbeti za tisoče ranjencev. Obvez ni. Operacije morajo izvajati brez omotil. En strežnik mora streči 500 ranjencev. Neki angleški častnik, ki mu je bila prestreljena noga, je moral 18 dni ležati, ne da bi mu bili mogli premeniti obveze.

Vojska s Portugalsko.

Rotterdam, 22. marca. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Lizbone: Danes so bili objavljeni trije vladni odloki. S prvim se vojni minister pooblašča, da vpokliče vse letnike, ki so za vojaške priprave potrebni, z drugim odlokom se pozivajo k naknadnemu pregledovanju vsi moški od 19. do 45. leta, ki prej niso bili potrjeni, s tretjim odlokom se razveljavlja vpokojitev vseh častnikov, ki še niso dosegli starostne meje.

Španska ne prenese drugega Gibraltara.

Amsterdam, Španska »Tribuna« piše glede na vojno napoved Nemčije Portugalci: Španska mora zahtevati, da ostane Portugalska neodvisna. Če je to nemogoče, ne more Španska dopustiti nobeni velesili, da se ustali na kaki točki pirenejskega polotoka. Portugalska mora ostati Portugalcem. Ne more se trpeti nov Gibraltar ob španskem krilu.

K vojski s Portugalsko.

Basel, 22. marca. Don Miguel Braganza je izstopil iz avstrijskega Rdečega križa. Njegova sinova sta zapustila avstrijsko armado. Princ Alfred Braganza (savojska hiša) je ponudil portugalski vladi svojo službo.

Podmorska vojna.

Predlogi nemških strank.

Berlin, 22. marca. Znani predlogi nemških strank glede podmorske vojne bodo najbrže hkrati s proračunom izročeni proračunskemu odseku. Zna se zgoditi, da se bo razpravljalo tajno in zaupno. Stranke v tem oziru še niso sklepale.

Kolin, 21. marca. »Kölnische Zeitung« piše v berlinskem, najbrže oficijozno navdihnjem članku o nasprotstvu v nazorih, ali naj se razširi in poostri podmorska vojna, sledeče: Vprašanje je že načelno rešeno v smislu spomenice nemške vlade in sicer iz ozirov, ki ležijo v našem skupnem vojnem načrtu. Poleg tega pa ni nikjer velike razlike v zaupanju v odločnost

nemškega vojnega vodstva in nikjer se v nemškem narodu niti najmanj ni zmanjšala želja, da zmagamo Anglijo, in strastna odločnost, da enkrat obračunamo z njo. Vprašanje je le, po kakšni poti pridemo boljše in bolj gotovo do cilja. Iz takih razgovorov med načelno enakomiselnimi ne more pri pretehtanju vseh okoliščin nastati nobena nesloga. Samo po sebi je umetno, da bo vrhovno vojno vodstvo natančno proučilo želje in nazore o metodi vojevanja, kakor jih izražajo široki krogi našega ljudstva, pa ravno tako se razume samo po sebi, da se morajo take želje umakniti, če so na odgovornih mestih spoznali in odločili, da se te metode ne da porabiti. Ta kriza v nazorih se bo samo tako rešila, druge rešitve zanjo v Nemčiji ni.

Berlin, 22. marca. (Kor. ur.) Državni zbor: Med splošno napetostjo je pričel nemški državni zbor prvo branje proračuna v zvezi z vojnimi davčnimi predlogami. Steviljena so razna vprašanja glede na podvodno vojsko.

Brazilija plenil nemške ladje in se pripravlja za vojno.

Ženeva, 21. marca. Pariško časopisje poroča z velikim veseljem, da je Brazilija pod vplivom Portugalske sklenila izzvati Nemčijo in po braziljskih lukah zapleniti nemške ladje. Francozi upajo, da Brazilija tudi kmalu začne z vojno, ker je ravno z ozirom na to, da je njena materina zemlja v vojnem stanju z Nemčijo, odredila prav isto, kakor Portugalska.

Danes se je uradno izrekla zaplemba nemških ladij. Če Nemčija ne bo protestirala, ne bo posledic; če pa ne bo molčala, bodo Braziljanci ustregli portugalskim željam in vlada je pripravljena stopiti v vojno na strani entente.

Centrumovo glasilo in kardinal Mercier.

Kolin, 20. marca. (K. u.) O pismu belgijskega generalnega guvernerja na kardinala Merciera pravi »Kölnische Volksztg.«: Nemški katoliki se morejo le bridko pri- toževati, da je cerkveni knez tako stopil iz okvira svoje cerkvene službe, kakor je to storil kardinal Mercier v zadnjem pastirskem pismu, ki pravzaprav ne zasluži tega imena. Z verskega stališča je to vezanje in mešanje vere s politiko, kakor je to kardinal tekom vojne vedno v večji meri delal, zelo žalostno in učinek je kaj pogubna prikazen. List nato biča razna mesta pastirskega lista, n. pr. da bi nemško armado znala zadeti kuha in tako povzročiti njen poraz. Kardinalovo postopanje zasluži najhujšo grajo in sicer ne samo zaradi njegovega političnega nasprotstva proti Nemčiji, ampak vsled tako neizrekljive zlorabe njegovega cerkvenega stališča. Generalni guverner je bil dosedaj zelo potrpežljiv in popustljiv, toda nemška upravna oblast je že zato morala odločno nastopiti, ker tako pastirsko pismo vznemirja belgijsko prebivalstvo.

Razna poročila.

Razstava poljskih legij.

Pred enim tednom se je v Krakovu pod vodstvom grofa J. Mycielskega in društva za lepo umetnost (Tow. Sztukpięnych) otvorila razstava umetniških in zgodovinskih predmetov, ki so v zvezi z zgodovino poljskih legij. Slikarji-legijonaši, ki so se sami udeležili vojske, so razstavili portrete poveljnikov, častnikov in važnejših junakov poljskih legij; vmes so zanimivi prizori iz bojev, iz vojaškega življenja in trpljenja. Med slikarji se po umetniški vrednosti najbolj odlikujeta Malczewski in W. Kossak.

Ustavljena rotterdamška plovba.

Rotterdam, 22. marca. (Kor. ur.) Sinoči se ni odpeljala nobena ladja iz Rotterdamu.

Prometne težave v Rouenu in Le Havru.

Bern, 22. marca. (K. u.) V razpravi o neugodnih razmerah v lukah Rouen in Le Havre je Sembat v zbornici priznal te neugodnosti in izjavil, da vsled vojne narasle prometne razmere ne dopuščajo večje uporabe železnice. Izpeljava železniške proge čez Dieppe bi zahtevala 10 mesecev. V tem času, upa, bo vojna že končana.

Boji v Mehiki.

Columbus (Nova Mehika), 21. marca. (Kor. ur.) Reuter: Ker je odpovedalo brez- žično brzojavljenje in ker so vojaške brzojavne naprave na 28 mestih pretrgane, je nemogoča zveza z ameriškimi nasledovalci generala Ville.

Pozdravi s fronte.

Tudi v Bovški kotlini je Italijan že vse poskusil, da bi prodrl našo bojno črto; toda vkljub ogromnim žrtvam še ni zasedel niti pedi zemlje. Bovško kotlino stražimo skoraj sami Slovenci, ki

pošiljamo čitateljem in čitateljicam prirčne pozdrave! F. J. — Naznanjam, da smo še vsi skup; nič strahu. Vse za vero, dom, cesarja! Lepe pozdrave vsem skupaj! Srečno Podlesnik, drag. stražmojster. — Še zmerom veseli in korajžni slovenski topničarji pošiljamo vsem Slovencem in Slovenkam prirčne pozdrave! Alojzij Mahnič.

Ranjeni slovenski vojak — deloma invalidi — ki se zdravijo v bolnišnici v Klosterneburgu, pošiljajo prirčne pozdrave vsem Slovencem in Slovenkam: Ant. Lavrič, četovodja, doma iz Travnika na Dol.; Poljšak Rafael, poddesetnik, iz Erzelja pri Vipavi; Ivan Zaletnik, poddesetnik, Spodnja Šiška pri Ljubljani; Leopold Skrabolje, doma v St. Petru pri Bistrici; Šetina Andr., doma iz Dolenberga na Primorskem. — Še vedno zdravi in veseli pošiljamo prirčne pozdrave: Kralj Alojzij iz Trebeč, Čok Just iz Trsta, Potočnik Anton iz Vipave, Zaharija Edmund iz Nabrežine. — Prirčne pozdrave z visokih planin pošiljajo štajerski Slovenci vojak: Repnik Franc, Koren Jakob, Korajžja Jernej, Stelcar Janez, Pepp Jakob, Richard Herman, Sporer Jožef, Jamis Matija, Orlaž Jožef.

Pozdravi iz strelskih jarkov. Topovi grme, strojnice regljajo, puške pokajo. — Ostra burja žvižga in sneg mete. Plazovi grmijo, da je groza. Pred nekaj dnevi je prišel plaz, kakoršnega že nad 50 let ne pomnijo na tem mestu. A hvala Bogu, za nas ni bilo nobene žrtve. Prinesel pa je s seboj štiri Italijane, ki jih je pobral, ravno ko so nesli menažo v strelske jarke. — Z obleko in hrano smo dobro preskrbljeni. Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam in na svidenje! Narednik Pelicon Josip, Dornberg; četovodja Krapež Ivan, Gor. Tribuna; poddesetnik Brajuha Martin, Gradenje; Kobal Ivan iz Višnje nad Vipavo; Medvedič Josip, Idrija; Petrič Ivan, Dane; Kodolja Rudolf, Deskle; Peršič Alojzij, Šempas; Simčič Franc, St. Martin; poddesetnik Mušič Avgust, Koroško; Perkon Franc, Avče pri Kanalu; Zerkal Josip, Pliskovica pri Gorici; Guštin Anton, Sežana; Siver Ivan, Kobarid; Monjar Anton, Opatija; Ferlin Matevž, Pulj; Medved Jakob, Štajersko; Dankhofer, Štajersko. — Že meseca in meseca tišči Italijan zama svojo glavo v neprodni zid slovenskih fantov; bolj ko buta, slabše za njegovo glavo. Da bo tako tudi v bodoče, jamči naša in hrvaška kri! Vsem čitateljem »Slovenca« in prijateljem pošiljajo najlepše pozdrave: Debevc Josip iz Kamnja pri St. Rupertu na Dolenjskem; Jagodič Franc iz Doba pri Domžalah; Štefangaža Štefan z Vrha pri St. Rupertu; Strah Franc iz Mirne; Versaj Josip iz Mirne; Štefanič Mihael, Stojanokvir župnija Sv. Križ pri Kostanjevici; Kristof Franc in Kristof Ivan iz Sajenic pri Mirni; Gerdin Matija iz Razbur pri Četažu pod Zaplalom; Smerke Franc iz Gorenje vasi pri Mirni; Škantele Joško iz Dobrega polja na Dolenjskem; Žitko Franc iz Podlipa pri Vrhnikih; Belcjan Ivan iz D. M. v Polju; Kralj Ivan iz Velikih Plan pri Zatičini; Ravnikar Franc iz Domžal; Cerar Martin iz Moravč; Kovatič Ciril iz Debenca pri Mirni.

Izpod snežnih gora se nam piše: V prvi spomladni noči so se sešli na bojnem križpotu en mlad in dva stara sovdata, sedli k trtnem soku in blagoslovili rod, katerega sinovi trpe in umirajo za cesarja in domovino. Ludvig Strauss, Leop. Turšič, Jernej Hafner.

Dnevne novice.

+ **Spominjajte se godovnic 25. marca** s tem, da darujete večje ali manjše zneske v vojnoscristvene namene. To bodo najlepše čestitke, vsaka godovnica pa tudi najlepše proslavi svoj god, ako isto stori. Našim junakom naša srca in naša dejanja!

+ **Odlikovanja ranjencev.** Iz Prage se poroča: Armadno vrhovno poveljstvo je poizvedovalo pri sanitetnih zavodih in pododdelkih čet, kako so se držali ranjenci pred sovražnikom, da se naknadno odlikujejo. »Bohemia« poroča, da so poizvedbe že večinoma končane in da invalidi v kratkem priznajo svetinje. Načelno jim podeli veliko srebrno svetinjo, oslepelim vojakom pa zlato hrabrostno svetinjo. Ker so z odlikovanji zvezane mesečne doklade 15 in 30 kron, se invalidom izboljša tako njih gnotno stanje. Velika srebrna svetinja se prizna tudi zamenjanim invalidom.

— **Gorenjec» ustavljen.** Oblast je ustavila izhajanje tednika »Gorenjec« v Kranju.

— **Prepovedan izvoz in prevoz.** »Wiener Zeitung« objavlja ministrsko naredbo, s katero se prepoveduje izvoz in prevoz različnih predmetov, tako žita, slada, sočivja, moke, mlinskih izdelkov, riža, krompirja, vseh psov večjih plemen, mleka, jajec, govejih kož, konjskih in prašičjih kož, telečjih, ovčjih, jančjih, kozjih in kozličjih kož, jedilne masti, tehničnih masti, palmovega olja, olja iz palmovih jeder in kokosovega olja, piva, vina, šumečih vin, drv za kurjavo, koksa, briketov, rud vseh vrst, barvil, barvilskih izvlečkov, česla, bombaža, jute, svile vseh vrst, surovega železa, železa in jekla v palicah, železne in je-

klene pločevine, mostnih konstrukcij, tračnic, lokomotiv, tenderjev, tovornih in osebnih železniških voz in njih sestavin, vojaških železnice, materiala za vojaške železnice, bodičaste žice, varnostnih oklopov in vseh sestavin tega blaga, brzojavnih in telefonskih aparatov, mikrofonov, brzojavnih in telefonskih kablov, tovornih voz, vozniških kuhinj in peči za peko, nosilnic, desinfekcijskih predmetov in njih sestavin, koles in avtomobilov, letal vseh vrst, ladij, parnikov, motornih čolnov, fotografskih in kinematografskih aparatov, raznih kemičnih pomožnih snovi in kemičnih proizvodov, škroba, lepila, zdravilnih snovi, zdravilnih spojin, zdravilnih priprav vseh vrst in oblik za ljudi in živali, obvez, kirurških in medicinskih instrumentov, užgalic, streljiva in razstrelnin, gnojil, krmil vseh vrst. Transporti, namenjeni domači vojni upravi, niso prizadeti po določbah te naredbe. Naredba se uveljavlja z dnevom razglasitve.

— **Policija na pravem mestu.** Mestna policija v Osijeku je pričela preiskavati, kje se neki nahaja vsa mast in slanina. Zato je izvršila hišne preiskave pri mesarjih in prekajevalcih ter je našla precej skrite masti in slanine in je konfiscirala 5260 kg masti in 32.200 kg slanine. Vse to blago je bilo dano pod zaporo ter jo bo prodajala le mestna občina.

— **Važna odredba glede na vojaško preskrbo.** Superarbitrijske komisije so zastopale dozdaj stališče, da gre invalidna pokojnina in državna podpora le osebam, ki so dobile bolezen v vojski, radi katere so jih odpustili. Kdor je bil prej bolan, so ga odklonili. Uradno so pa zdaj naročili, da gre vojaška preskrbina tudi osebam, katerih bolezen se je poslabšala med vojaško službo. Če je bil kdo bolan, a vsoeno spoznan, da je sposoben za vojaško službo in je tudi služil, a je bil potem superarbitriran, se mora pač soditi, da je povzročila poslabšanje bolezni vojaška služba. Tisti, ki so se jim zavrnile prošnje za pokojnino, ker so boleli predno so nastopili vojaško službo, naj prosijo pri svojih četah še enkrat za pokojnino.

Olje. Naredba trgovskega ministristva pravi, da kdor v tujini kupi živinsko ali rastlinsko olje in mast, mora to blago izročiti centrali za olje in mast na Dunaju.

— **V ruskem ujetništvu** se nahaja Ferdinand Vrabec, in sicer leži bolan v Moskvi. V srednji Aziji se pa nahaja že dalj časa njegov brat Josip Vrabec. Oba sta se oglasila iz ujetništva na veliko veselje svojih domačih. Oba pozdravljata vse svoje prijatelje in znance. — Schweiger Florijan, poddesetnik 17. pp., 9. stotnija, pogrešan od 8. septembra 1915, se je oglasil iz Verhaturje, okraj Perm, Rusko.

— **Obrestne mere** Avstro-ogrsko banka v svoji seji bodoči teden najbrže ne zniža.

— **Pisane čepice** srednješolcem prepovedane. Listi poročajo, da je naučni minister prepovedal srednješolcem nositi pisane čepice, ki so zadnje mesece prišle v navado na več srednjih šolah.

— **Radi begunstva** ustreljen je bil v Celovcu potom naglega soda 25 letni infanterist Franc Sekol iz Dobrilevsi na Koroškem.

Odkod so srbofilski listi dobivali denar. Pri veleizdajalski sodni obravnavi v Banjaluki v Bosni se boro razni dokumenti, iz katerih se jasno vidi, da so bili podpirani iz Beograda listi v Bosni in sicer: »Narod«, »Srpska Rijeka«, »Srbohran« in »Musavet«. Denar se jim je pošiljal potom srbskega poslaništva v Budimpešti.

— **Nova hrvaška opera.** V Zagrebu so nedavno z velikim uspehom predstavljali novo opero »Komediaš«, delo c. kr. namestniškega svetnika v Zagrebu Vladimira Bersa.

— **General Svetozar Borojevič pl. Bojna** je po rodu Hrvat iz Like; o tem smo v »Slovencu« že opetovano pisali. To-liko v pojasnilo na vojnopoštno dopisnico z dne 13. t. m.

— **Častno svetinjo za 40 letno zvesto službovanje** je prejel nadpoštar Pavel Krulej v Trbovljah.

— **Pogorela** je v Budimpešti tvornica umetnih krmil parnega mlina »Hungaria«. Škode je milijon kron.

— **Aretacije.** 13. t. m. so v Ormožu aretirali trgovca in posetnika Lovra Petrovarja iz Ivankovcev.

— **Prosimo slovenskih, hrvaških, poljskih in čeških njg za naše ranjene in bolne junake** ter za one v okopih. Pošljijo naj se v uredništvo »Slovenca«. Lepo prosimo, da pošiljalci blagohotno poravnajo tudi poštnino.

Ljubljanske novice.

Iz Riž za Ljubljano. Kranjska aprova- cijska družba je razdelila med ljubljanske trgovce sedaj riža treh vrst, ki so ga trgovci obvezani prodajati po 1 K 76 v, oziroma po 2 K in po 2 K 40 v za trg. Vsaka stranka sme zahtevati le 1 kg.

Iz C. kr. posredovalnica za delo vojnim invalidom v Ljubljani. Delovanje

posredovalnice se je začelo počasi razvijati in oglasilo se je že lepo število invalidov in tudi nekaj delodajalcev. Zeleti bi bilo, da bi se poslednji v večjem številu javljali. Dela iščejo invalidi: 2 pri cestni železnici, 1 čevljar, 2 čuvaja, 1 delovodja, 1 dninar, 1 gozdar, 1 hišnik, 2 ključavničarja, 1 krojač, 5 za lahka dela, 1 mizar, 9 paznikov, 1 pleskar, 4 za pisarniška dela, 5 pismo- noš, 5 portirjev, 1 policijski stražnik, 1 risar, 6 slug, 1 skladiščnik, 1 strojnik. Posredovalnica se nahaja v ravnatelj- ski pisarni c. kr. državne obrtne šole, dohod iz Gorupovih ulic.

Iz Za goriške begunce nam je izročilo trgovsko osobje Zankl 30 K. Hvala iskreni! Sledite temu domoljubnemu zgledu!

Iz Mestni popisovalni urad bo jutri, v petek, radi snajzenja uradnih prostorov za stranke zaprt.

Iz Pritožba, ker se izpričevalo ni pri- znalo. Upravno sodišče je razpravljalo 17. t. m. v celodnevni seji o pritožbi nekdanjega ljudskošolskega učitelja Jožefa Christofa v Ljubljani proti naučnemu ministr- strstvu radi prepovedi uporabe formularja šolskega izpričevala na po njem vodene zasebne ljudske šole. Jožef Christof je ob- vestil pred ustanovitvijo svoje zasebne 8- razredne ljudske šole deželno vladu, kar je vzela deželna vlada na znanje. Učni načrt je obsegal predmete: strojepisje, mate- matika, lepopisje, učna tečaja nemškega in slovenskega jezika, zemljepisje in zgodovino. Christof je navajal v izpričevalih k predmetu matematika še trgovsko in obrt- no računstvo in podobne predmete. K predmetom nemščine in slovenščine je na- vedel med drugim trgovsko vedo, menično pravo, komercialno pravo, pisarniška ma- nipulacija, trgovska korespondenca. De- želna vlada mu je prepovedala rabiti taka izpričevala. Priziv na naučno ministrstvo je ostal brezuspešen. Upravno sodišče je odklonilo Christofovo pritožbo kot neutem- eljeno.

— **Išče službe.** Gospodična (begun- ka) 19 let stara, katera je absolvirala dvorazredno nemško trgovsko šolo »De Notre Dame« v Gorici, veščica slovenske- ga, nemškega in italijanskega jezika v pisavi in govoru, nadalje nemške ste- nografije in strojepisja, išče službe. — Sprejme mesto tudi kot vzgojiteljica. Nadaljne poizvedbe daje »Posredoval- nica za goriške begunce v Ljubljani.

Razne novice.

— **Podraženje časopisov v Pragi.** »Na- rodni Listy« so sporočili, da so vsled velikega podraženja papirja prisiljena zvišati cene za inserate za 10 odstotkov ob dne- vih med tednom in za 20 odstotkov ob ne- deljah in praznikih. Obenem je naznanil list, da bo odselek številka zjutranjega izda- nja v smislu obveznega dogovora med vse- mi praškimi listi stala 2 vinarja več, torej med tednom 10 vinarjev, ob nedeljah in praznikih pa 12 vinarjev.

— **Vojni povišek na vstopnice v gle- dališča, varijeteh in kinematografih.** Zveza avstrijskih gledaliških ravnateljev je soglasno sklenila, da se za vojnopreskrbne namene vpelje povišek na vstopnice v gle- dališča, varijeteh in kinematografih. Ta določba stopi v veljavo s 1. majem. Višina tega poviška se bo določila na posvetu s predsedstvom vojaškega vdovskega in si- rotinskega fonda.

— **Deželna in vojna naklada na pivo v zgornji Avstriji.** Cesar je potrdil sklep zgornjeavstrijskega deželnega zbora, da se poviša deželna naklada na pivo pri hekto- litru za 3 K 40 vin. in da se pobira do kon- ca letošnjega leta še vojna doklada 3 K 40 vin. pri hektolitr piva.

— **Samoumor gledališke igralke.** V Kraljevih Vinohradih v Pragi se je usmr- tila 33 let stara bivša gledališka igralka Terezija Skalova.

— **Eksplozija v Brnu.** V drogeriji pri »Belem angelju« v Brnu je 22. t. m. povzro- čila eksplozija požar, ki se je hitro širil. Vzrok eksplozije in obseg škode še ni znan. Ena nastavljenka je mrtva, druga težko ra- njena; več oseb je lahko ranjenih.

— **Železniška nesreča.** Ravnateljstvo državnih železnic v Inomostu javlja: Na postaji Wespendorf je zavozil vlak št. 179 v vlak št. 177. Mrtvi sta dve osebi, ranje- nih jih je 6. Poškodovanih je nekaj voz.

— **Jubilej slovaškega pisatelja.** V Lipt. Sv. Miklavžu je slavil 11. t. m. svojo sedem- desetletnico pisatelj Gregor Uram - Pod- tatransky.

— **Drugi trgovski tečaj za vojne invalide** pri trgovski akademiji kr. mesta Plzna se je pričel 2. marca in bo trajal do konca me- seca maja. V tečaju se poučuje trgovsko računstvo, trgovstvo, knjigovodstvo, ko- respondenca, menjarstvo, češčina, nemški pravopis, tesnopis, strojepis, na teden 22 ur. V kurs je bilo sprejetih iz orthopedič- nega oddelka tamošnjih vojaških bolnic 13 vojakov-invalidov. Pouk je brezplačen. Poučujejo profesorji trgovske akademije. Šolske potreščine je podaril kuratorij tr- govske akademije.

Nove cene kruhu na Moravskem. Z odlokom c. kr. namestništva moravskega z dne 8. marca se določajo naslednje cene za kruh, ki je zamešen s primesjo koruzne moke na podlagi naslednjega razmerja me- šanice za kilogram: pri 80 odstotkih krušne moke in 20 odstotkov koruzne moke 46 vi- narjev, pri 80 odstotkih krušne moke, 15 odstotkov koruzne moke in 5 odstotkov krompirjeve kaše 46 vin., pri 80 odstotkih krušne moke, 10 odstotkih koruzne moke in 10 odstotkih krompirjeve kaše 44 vin., pri 80 odstotkih krušne moke, 5 odstotkih koruzne moke in 15 odstotkih krompirjeve kaše 44 vinarjev.

Kakšne ideje se porajajo na Angle- škem. Kakor znano, se je Anglija začetkom vojne napihovala, da bo zmagała s svojimi srebrnimi krogli. Sedaj Angliji te krog- le že močno pohajajo, dočim dobita osred- nji veseli doma denarja, kolikor hočeta. Da bi si Anglija zagotovila novo zalogo srebrnih krogel, predlaga pisatelj Raymond Radcliffe, naj se začno prodajati plemiški naslovi vsakomur, kdor hoče in ima denar na razpolago. Za 200.000 mark na leto naj bi se n. pr. oddajal vojvodski naslov; za besedico »honourable« pred imenom bi bilo plačati po 2000 mark na leto. Kakor hitro bi kdo zaostal s plačilom, se mu na- slov zopet odvzame. Naslov »Lady« naj bi bil za letnih 1800 mark na prodaj. Po Rad- cliffovem mnenju bi se našlo najmanj 50.000 takih spekulantov, ki bi si hoteli kupiti plemiški naslov, in država bi imela iz tega 350 milijard dohodkov.

Iznajdba za ravnotežje na letalih. Atenski listi poročajo, da je grški inženir Psarudakis, ki je študiral na Francoskem, tako izpopolnil aeroplanski mehanizem, da je mogoče s pomočjo njegove iznajdbe ob- držati letalo v popolnem ravnotežju. Psarudakis je vložil na prometno ministrstvo spomenico o svoji iznajdbi.

Podganji kožuhi najnovejša pariška moda. Francoski vojak v strelskih jarkih imajo zelo nadležne goste — podgane. Po- bijejo jih na tisoče in za kratek čas jih odi- rajo in kože strojijo. Sedaj predlaga list »Gaulois«, naj Parižanke v znak patrio- tizma uvedejo podganjo kožuho v mod; na ta način se bo prihranilo dokaj narod- nega premoženja, ki bi šlo drugače za drago kožuho, na drugi strani bodo pa imeli francoski vojak postranski dohodek iz lova na podgane. Bomo videli, kaj bo.

Zaplenjene židovske molitve. »Ga- zetta Lvovska« poroča: Deželno kazen- sko sodišče v Lvovu se je prepričalo, da vsebina hebrejskih molitvenih knjig Sider Reis Jakoba in Machsorja nasprotuje za- konu. Molitve za carsko rodbino vsebu- jejo zločin po § 58. in prestopok po § 305 kaz. zak. Obe knjigi sta zaplenjeni.

Za zanemarjeno šolsko mladino. Šolska uprava v mestu Poznanj uvede novo sredstvo proti zanemarjenju šol- ske mladine. Na vseh 14 mestnih ljud- skih šolah in obeh pomožnih šolah se v šolskem l. 1916/17 uvedejo takomeno- vani »zaposljevalni razredi«, kjer se bodo zbirali učenci in učenke več po- poldnevo na teden pod nadzorstvom učiteljskega k koristnem delu. Ti razre- di so v prvi vrsti določeni za otroke, ki se okrog potikajo ali ki nimajo pravega doma, kjer bi mogli kaj koristnega de- lati; dalje za otroke, ki so leni ali ki svojih domačih nalog ne izvršujejo ali pa le slabo.

Na smrt obsojena ruska ujetnika. Iz Danziga se poroča: Sodna inšpekcija ujet- niškega tabora v področju 17. vojnega zbo- ra je obsodila ruska vojna ujetnika Mihaj- lova in Bajgola na smrt. Ta dva sta v avgustu preteklega leta v ujetniškem ta- boru v Hammersteinu umorila črnovojnik- ka Kretschmerja.

Primorske novice.

Iz Gorice. Prekrasen solnčni dan imamo, da letos še ne takega. Pa tudi granat in šrapnelov še nismo letos no- ben dan toliko dobili v mesto kakor danes; padlo jih je najmanj 80, a brez posebne nesreče. Neverjetno je, da vi- diš po nekaterih ulicah otroke na cesti, ki se igrajo kakor v najlepših mirnih časih; ako udari granata ali šrapnel prav blizu njih, tedaj steko na lice me- sta pa stikajo za ostanki izstrelkov. — Na Korzu blizu južnega kolodvora sta- nuje še nekaj družin po kletih. Zelo ži- vahna je Gledališka ulica, kjer je od- prti več lokalov. Odprta je tudi pošta in cerkev sv. Nikolaja. V bližini plinar- ne je le še redko kje kaka družina. V Soški ulici in v Stračicah še vedno sta- nujejo ljudje. Kjer je bil trg za sadje in zelenjavo, je vse mrtvo.

Vojno posojilo. V pričakovanju četr- tega vojnega posojila je cesarski pomisar v Trstu iz fonda za vdove in sirote v vojni padlih vojakov predokazal znesek 20.000 kron.

Grobovi vojakov in vzdrževanje gro- bov. — Vsem županstvom političnega okraja sežanskega. C. kr. okrajno glavar- stvo Sežana razpošilja: V zadnjem času se je pritožilo neko c. in kr. etapno povel-

stvo, da se nahajajo v njegovem okrožju grobovi vojakov v zelo zanemarjenem stanju. To mi daje povod opozoriti županstvo na njegovo dolžnost kot upravitelja tamonjega pokopališča, da skrbi na istem za red in snago. V to svrhu se je strogo držati določil pokopališnega reda, doposlanega županstvu s tuuradnim odlokom od dne 8. marca 1911, št. 339—10, zlasti onih § 3., predzadnji odstavek (pokopavanje nekato-likov) ter § 4. in 22. (ako bi se županstvo slučajno ne nahajalo več v posesti tega pokopališnega reda, sporoči sem, da se mu isti določje). Posebno priporočam županstvu skrb za vzdrževanje grobov med sedanjostjo vojske umrlih vojakov. Vsaka občina, na katere pokopališču počivajo zemeljski ostanki za domovino umrlih vojakov, naj bi si štela v častno dolžnost, čuvati nad njih grobovi z vso skrbjo in ljubeznijo. Vsak izmed njih bi zaslužil neminljiv spomenik — najmanj, kar se sme zahtevati, je skrb živečih, da tak grob ne zgine brez sledu. Ograjek iz poloznega kamena, cvetlice ali vedno zeleno grmičevje, vsajeno na gomilo, skrb, da napis na znamenju ostane čitljiv — vse to vzame malo truda in bo v veliko tolažbo sorodnikom, ko kdaj obiščejo grob draga mrtvega. Županstvu gotovo ne bo težko najti v občini družin, ki imajo sočutje s tujo boleščjo in bodo radi prevzele po eden ali več grobov v oskrbo. Zlasti družinam, katerih dragi ravno tako počivajo v tuji zemlji, bo dajala taka oskrba tolažilo zavest, da jim tam morda neznana roka vrača njih plemenito ravnanje z enakim. Ob tej priliki opozarjam županstvo na tuuradni odlok od dne 7. februarja t. l., št. 1671, glede nagraditve onih oseb, ki so si za napravo in vzdrževanje gomil vojakov stekle posebnih zaslug. Povdarjam, da si bom štel vedno v prijetno dolžnost predlagati take osebe za primerno nagrado. — C. kr. voditelj urada: Wlček m. p.

Smrtna kosa. V nedeljo 19. t. m. je umrl v Kobljeglavi gospod podžupan in krčmar Karol Zega v 51. letu svoje starosti. V petek je bil pri vojaškem naboru v Ljubljani, v soboto zvečer se je vrnil in takoj legel v posteljo, iz katere ni več ustal. Ranjki je trpel že več časa na hudi nadihi in srčni hibi. Ranjki Karol Zega je bil vzoren katoličan, skrajno dobrega srca, vedno pripravljen pomagati potrebnim. Za njim žaluje vdova in trije otroci, a tudi vsa občina občuti bitko izgubo. Naj počiva v miru!

Gradec. Slovesnejša pobožnost se za primorske begunce in v Gradcu bivajoče Slovence zopet priredi v cerkvi usmiljenih bratov v Gradcu dne 25. marca t. l. ob pol 5. uri popoldne na praznik Oznanenja Mariji Devici. Isti dan je tudi patrocinij — cerkveno žegnanje — v tej cerkvi, ker je posvečena Oznanenju Mariji Devici. Torej na obilno udeležbo v Mariji posvečeni hiši Božji.

Umri je v tržaški bolnišnici 17. marca Anton Gostiša, državni železničar, star šele 29 let. Pokojnik je bil doma s Črnege vrha št. 21 nad Idrijo. Bil je vrl mladenič krščanskega mišljenja in življenja. Pred tremi leti je vozil pošto med Logatcem in Idrijo ter je mnogokrat vozil Marijino družbo Godovič-Hoterdarica, kadar je bil shod v Godoviču. Med potoma je vselej pomagal prepevati Marijine pesmi. Zadnje dni pred smrtjo me je prosil, naj sporočim njegovo smrt omenjeni Marijini družbi, kateri se je toplo priporočil v molitev. Bodi s tem izpolnjena obljuba. N. v m. p. R. Grom.

Umrli je, kakor smo že včeraj kratko poročali, dne 18. t. m. v Kamniku nepričakovano hitro v najlepši, cvetoči dekliški dobi hčerka Beti g. dvornega svetnika markija Gozani, ki biva od izbruha vojne z Italijo z rodbino vred kot begunec v Kamniku. — Pogreba ranjke, katera je bila posebno med dekliškim svetom kamniškim zelo priljubljena in so ji dekleta v belih oblekah svetila na zadnji poti so se udeležili vsi c. kr. uradi kamniški z g. glavarjem baronom Lazarinijem na čelu, dalje štacijski poveljnik g. nadporočnik Hieng, deputacija mestnega sveta ter mnogoštevilno meščanstvo, da je pokazalo izredne simpatije ranjki in svoje iskreno sožalje čestiti visokochislani rodbini, kateri je kruta smrt v nje begunskem, začasnem in zasilnem domovanju ugrabila ljubeznivo hčerko. Pogrešal jo bode tudi cerkveni kor farne cerkve, kjer je radevolje in izvrstno sodelovala in iz kojega sta zadoneli dve žalostinki v slovo. Vsemogočni tolaži težko prizadeto rodbino v njeni grenki boli.

Tolmin. Prejeli smo danes zanimiv dopis, ki pravi, da Tolmin nika-

kor ni na pol razvalina. V Tolminu da so porušene samo tri hiše, poleg Gasilnega doma ni pogorelo nobeno drugo poslopje, Grad ni požgan in posekan. Priznati se mora vsa čast našemu vrlému vojaštvu, ki kolikor le mogoče varuje in prizanaša lepim nasadom, obvarovati pred sovražnimi granatami jih pač ne more, kar je samo ob sebi umljivo. Ljudski vrti in sprehajališča, kakor tudi glavni drevoredi, ki vodi iz Tolmina, vse to je do danes še v dobrem stanju in popolnoma nedotaknjeno, in še celo več, glavni ljudski vrt je celo ograjen z žično in leseno ograjo. Tovarna in elektrarna g. župana Gabersčika je sicer težko poškodovana, toda ni do tal porušena, dokler ima še vse stene in streho. Moderna kavarna g. Mraka je sicer do polovice poškodovana, ne pa tako kakor jo predstavlja sedaj slovenska javnost, ki ne biva v Tolminu. Kacafurova, Devetakova, Podšolarjeva, Kranjcova, Vrtovčeva in še več drugih so več ali manj težko poškodovane, toda še popravljive, ne da bi bilo treba zidati novih. Največ trpele vsled sedanje vojske so hiše v predtrgu Zalog, v katerem prebiva že od začetka vojske samo par civilistov in še ti v gornjem delu, kjer se čutijo nekoliko bolj na varnem.

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika trvdke Ciuha & Jesih, »Pod Trančo« vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Trdovratno se vzdržuje govorica, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 kron) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastonj. — Opozarjamo na današnji oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Zahvala.

Za vse izraze sočutja povodom bolezni in smrti iskreno mi ljubljene in nepozabne nečakinje, gospodične

Mare Šturm

Goriške begunke

izrekam vsem prijateljem in znancem najsrčnejšo zahvalo, posebno pa onim, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Bog stotero plačal!

Št. Vid nad Ljubljano 23. marca 1916.

Marija vd. Kopačeva
iz Gorice.

Mesečna soba

z lastnim vhodom brez pobištva za
maj se išče.

Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Mesečna soba«.

Lepa, lahna

kočija

se prodaja.

Kje, se poišče pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 588.

LOKAL

pripraven za prodajalno ali vinsko klet se odda s 1. majnikom v Selenburgovi ulici št. 6. Vpraša se istotam pri gosp. Boca.

Strojepisec

zmožen slovenske in nemške pisave, se sprejme pri c. kr. notarju v Vipavi, kamor so nasloviti ponudbe z navedbo dosedanje prakse. (720)

Prodajalec in prodajalka

se sprejmeta takoj pri

A. Persche, Ljubljana,

Breje krave

in plemenske telice se oddajo pri

Vnovčevalnici za živino v Ljubljani, Dunajska cesta 29.

Ako naročite

2569

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega Rdečega križa
1 srečko ogrskega Rdečega križa
1 srečko budimpeštanske bazilike
1 dobitni list 3° zemlj. srečk iz l. 1880
1 dobitni list 4° ogr. hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do 4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo št. 1, Ljubljana.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani Miklošičeva cesta številka 6.

vabi na

redni občni zbor

ki se vrši dne 12. aprila 1916 ob 5. uri pop. v zadrugi prostori lastnega doma.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o potrditvi računa.
5. Sklepanje o porabi dobička.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 23. marca 1916.

Načelstvo.

* V slučaju, da bi bil občni zbor nesklepčen, se vrši v smislu § 33. pravil čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, kateri sklepa brezpogojno.

Aktuelno!

Nova politična in kulturna revija

„Das Neue Oesterreich“

Izdajatelj: vlad. svetnik dr. Rudolf Hornich.

Strogo objektivno razpravljanje vseh političnih, znanstvenih, literarnih, umetniških in gospodarskih vprašanj. Zavzemala se bodo za vse važne dogodilja. Posebni oddelki za glasbo, gledališče, literaturo itd.

Več kot sto prvovrstnih sodrušnikov iz vseh krogov duševnega dela Avstrije.

Elegantna oprema.

Naroča se:

Letna naročnina: 12 kron.

Administration des „Neuen Oesterreich“, Dunaj, I., Singerstrasse 13. Telefon 4971.

Zaloga za knjigotržstvo:

K. u. k. Hof- u. Univ.-Buchhandlung W. Braunmüller, Dunaj I., Graben 21,

Številke na ogled se pošiljajo v vsakem številu in franko.

744

Modni salon

(12)

Rozi Fabčič

Rimska cesta 6

priporoča cenjenim damam in gospicam svojo veliko izbero **slamnikov, modelov** in raznega **nakita**. Postrežba točna, solidna.

PREMOG

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

najboljše kakovosti po dnevnih cenah na vagoni ali vozeve.

F. & A. UHER

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 4. —

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.